

संसदमा महिला सहभागिता

(वि.सं. २०१५-वि.सं. २०७४)

संघीय संसद सचिवालय
सिंहदरवार, काठमाडौं

संसदमा महिला सहभागिता
(वि.सं. २०१५-वि.सं. २०७४)

संघीय संसद सचिवालय
सिंहदरवार, काठमाडौं

प्रकाशक

संसदीय अध्ययन तथा अनुसन्धान शाखा

संघीय संसद सचिवालय

फोन नं. ०१-४२०००७१

e-mail : study_research@parliament.gov.np

URL: www.parliament.gov.np

प्रकाशन मिति : २०७५ मार्ग

प्रकाशन संख्या : १००० प्रति

मुद्रक

संघीय संसद सचिवालय, अफसेट प्रेस

संसद भवन, सिंहदरवार ।

प्राक्कथन

वि.सं. २०१५ को पहिलो संसदीय निर्वाचनदेखि वि.सं. २०७४ मा सम्पन्न संघीय संसदको निर्वाचन पश्चात् गठन भएको संसदमा सहभागी हुनु हुने माननीय महिला सदस्यहरूको विवरण प्रस्तुत पुस्तिकामा समावेश गरिएको छ ।

संसदीय अध्ययनको कार्यलाई निरन्तरता दिने उद्देश्यले प्रकाशित यस पुस्तिकामा समावेश गरिएका विवरणहरूको श्रोतको रूपमा नेपालको सविधान, नेपालको अन्तरिम सविधान, २०६३, सविधान सभाका महिला सदस्यहरू, नेपालको संसदीय निर्वाचन दर्पण लगायतका प्रकाशनहरूलाई आधार मानिएको छ भने सो को विस्तृत विवरण सन्दर्भ सामग्री सूचीमा समावेश गरिएको छ ।

“संसदमा महिला सहभागिता” शीर्षकको यस पुस्तिकाले संसदीय अध्ययन तथा अनुसन्धानमा (विशेषतः संसदीय इतिहासमा महिला) रुचि राख्ने पाठकहरूलाई सक्षिप्त जानकारी दिने आशा गरिएको छ ।

प्रकाशनका क्रममा भएका त्रुटी, कमजोरी औँल्याई दिनु भई रचनात्मक सुझाव पाउने अपेक्षा गरिएको छ ।

संघीय संसद सचिवालय

संसदीय अध्ययन तथा अनुसन्धान शाखा

विषय सूची

<u>सि.नं.</u>	<u>विषय</u>	<u>पेज नं</u>
१.	पृष्ठभूमि -----	१
२.	२०१५ सालको संसदीय व्यवस्था -----	२
३.	२०१५ सालपछिको पंचायती व्यवस्था -----	३
४.	२०४६ सालपछिको संसदीय व्यवस्था -----	४
५.	पुनःस्थापित प्रतिनिधि सभा -----	७
६.	व्यवस्थापिका-संसद, २०६३ -----	८
७.	सविधान सभा/व्यवस्थापिका-संसद -----	१०
८.	दोस्रो सविधान सभा/व्यवस्थापिका-संसद -----	१७
९.	संघीय संसद -----	२४
१०.	सारांश -----	३१
११.	सन्दर्भ सामग्री सूची-----	३२

संसदमा महिला सहभागिता (वि.सं. २०१५- वि.सं. २०७४)

पृष्ठभूमि :

मुलुकको सबैभन्दा माथिल्लो जनप्रतिनिधिमूलक निकाय संसदमा सबैको प्रतिनिधित्व रहनु आवश्यक हुन्छ । नीति निर्माण तहको उपल्लो निकायमा महिला सहभागिता कस्तो रहेको छ र विभिन्न राजनीतिक प्रणाली अनुसारको व्यवस्थामा संसदमा महिला सहभागिताको अवस्था सम्बन्धमा अध्ययन गर्नु आवश्यक भएकोले वि.सं. २०१५ देखि वि.सं. २०७४ सालसम्म भएका निर्वाचन एवं विभिन्न राजनीतिक व्यवस्था अन्तर्गतको व्यवस्थापिका अर्थात् संसदमा प्रतिनिधित्व गर्ने महिला सदस्यहरूको नामावली सहितको विवरण पुस्तिकाको रूपमा यो प्रकाशन गरिएको छ ।

नीति निर्माण तहमा महिलाहरूको सहभागिता पहिलेको तुलनामा हालका दिनहरूमा बढ्दै गएको देखिन्छ । वि.सं. २०४६ सालको परिवर्तन पश्चात् नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को धारा ११४ अनुसार संसदको निर्वाचनमा कम्तीमा ५ प्रतिशत महिला उम्मेदवार हुनुपर्ने साथै राष्ट्रिय सभामा कम्तीमा ३ जना महिला सदस्य हुनुपर्ने संवैधानिक व्यवस्था गरेको पाइन्छ । यसलाई संसदमा महिला सहभागिता सुनिश्चितताको शुरुवातको रूपमा लिन सकिन्छ । वि.सं.२०६३ को परिवर्तन पश्चात् भने संसदमा महिला सहभागिता एवं प्रतिनिधित्व सुनिश्चिततामा उल्लेखनीय प्रगति देखिन्छ । संविधान सभा-१ मा महिला सदस्यहरूको प्रतिनिधित्व ३२.७८% रहेको थियो भने दोस्रो संविधान सभामा महिला सदस्यहरूको प्रतिनिधित्व २९.२८% रहेको देखिन्छ । त्यस्तै गरी वि.सं. २०७४ को संघीय संसदको प्रतिनिधि सभा र राष्ट्रिय सभामा कुल ३३४ सदस्य मध्ये ११२ जना अर्थात् ३३.५३% महिला सदस्यहरूको सहभागिता रहेको छ ।

नीति निर्माण तहमा महिला सहभागिता एवं महिला अधिकारका लागि विगतमा आन्दोलनहरू भएका थिए । महिलाहरूलाई संगठित रूपले अगाडी बढाउनका लागि वि.सं. १९७४ मा “महिला समिति” स्थापना भएको देखिन्छ । समाज परिवर्तनका लागि योगमाया न्यौपाने र उहाँका अनुयायीहरूद्वारा गर्नु भएको मृत्युवरणलाई नेपालको महिला आन्दोलनका लागि प्रेरणादायी रूपमा लिइन्छ । महिला आन्दोलनको इतिहासमा योगमाया र उहाँका अनुयायीहरूले तत्कालीन सामाजिक, सांस्कृतिक र राजनीतिक अवस्थाका विरुद्ध आवाज उठाउँदै विद्रोह स्वरूप मृत्युवरण गरेको घटनाले महिला आन्दोलनको इतिहासमा अत्यन्त महत्वपूर्ण स्थान राख्दछ ।

वि.सं. २००७ सालअघि सम्म राजनीतिमा महिलाको सहभागिता न्यून थियो । महिलाहरू राजनीतिक, सामाजिक र आर्थिक सबै प्रकारका अधिकारबाट वञ्चित थिए । तर महिलाको पहिचान र भूमिका केवल घरभित्रै मात्र सीमित राखी उनीहरूलाई शिक्षा तथा नेतृत्वबाट वञ्चित गरिएको अवस्थामा पनि केही सचेत महिलाहरूले आफ्ना हक अधिकार प्राप्तिका लागि सङ्घर्ष र नेतृत्व गरेका थिए । यसैको परिणाम स्वरूप वि.सं. २००३ सालमा

महिलाहरूलाई राजनीतिक र सामाजिक रूपले चेतनशील बनाउन आदर्श महिला समाज नामको संस्था स्थापना भयो । यसको अलावा महिलामाथि हुने विभिन्न किसिमका अन्याय, शोषण र असमानताको विरोध गर्दै बालविवाह, बहुविवाह, अनमेल विवाह आदिप्रति महिलाहरूलाई जागरुक बनाउने उद्देश्यले वि.सं. २००४ सालमा काठमाण्डौंमा मङ्गलादेवी सिंहको अध्यक्षतामा “नेपाल महिला सङ्घ” को स्थापना भएको देखिन्छ । सो सङ्घले महिलाका लागि शिक्षा र महिलाको मताधिकारको अधिकारलाई प्रमुख मुद्दा बनाएको थियो ।

वि.सं. २००८ सालमा नगरपालिकाको चुनाव हुने निश्चित भएतापनि राणाको नेतृत्वको सरकार महिलालाई मताधिकार दिने पक्षमा नदेखिएपछि चुनावमा महिलाहरूले पनि प्रतिनिधि चुन्न र चुनिन पाउनु पर्ने अधिकारको माग गर्दै महिलाहरू आन्दोलित भए । नेपाल महिला सङ्घका तर्फबाट मंगला देवी सिंहको नेतृत्वमा साहना प्रधान, साधना प्रधान (अधिकारी), कनकलता श्रेष्ठ तथा स्नेहलता श्रेष्ठ लगायतका महिलाहरूले जुलुस सहित तत्कालीन प्रधानमन्त्री मोहन शमशेरलाई भेटी महिलाहरूले पनि मताधिकार प्रयोग गर्न पाउनु पर्ने लगायतका मागहरू सहितको ज्ञापन पत्र बुझाए । प्रारम्भमा तत्कालीन सरकारले महिलाहरूका माग र आवाजलाई दबाउने कोसिस गर्‍यो । तर महिलाहरू पछि नहटेपछि बाध्य भएर प्रधानमन्त्री मोहन शमशेरले महिलाहरूलाई पनि समान मताधिकार दिने घोषणा गरे । परिणामस्वरूप वि.सं. २००८ सालमा पहिलो नगरपालिकाको चुनाव सम्पन्न भयो । यस चुनावबाट साधना प्रधान (अधिकारी) नगरपालिकाको सदस्य पदमा पहिलो पटक निर्वाचित हुनुभयो ।

(क) वि.सं. २०१५ सालको संसदीय व्यवस्था:

श्री ५ महाराजाधिराज, महासभा र प्रतिनिधि सभा नामका २ सदन सहितको एक संसद रहने व्यवस्था नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०१५ मा गरिएको थियो । संविधान बमोजिम प्रतिनिधि सभा निर्वाचन प्रयोजनको लागि १०९ निर्वाचन क्षेत्रमा विभाजन गरी बालिग मताधिकारको आधारमा निर्वाचन भै प्रतिनिधि सभा गठन भएको थियो । वि.सं. २०१५ साल फागुन ७ गते भएको निर्वाचनमा प्रतिनिधि सभा सदस्यमा एक मात्र महिला सदस्य निर्वाचित हुनु भएको थियो । उक्त निर्वाचनमा क्षेत्र नं ६६ बाट नेपाली काँग्रेसका उम्मेदवार श्री द्वारिकादेवी ठकुरानी ३,९०३ मत प्राप्त गरी विजयी हुनु भएको थियो । उक्त निर्वाचनमा ७ जना महिला उम्मेदवार रहनु भएको थियो । वि.सं. २०१६ साल जेठ ६ गते गठित मन्त्रिमण्डलमा श्रीमती द्वारिकादेवी ठकुरानी स्वास्थ्य तथा स्वायत्त शासन उपमन्त्रीमा नियुक्त हुनु भएको थियो । वहाँ नेपालको मन्त्रिमण्डलमा समावेश हुने पहिलो महिला मन्त्री हुनुहुन्छ ।

यसैगरी, प्रतिनिधि सभाबाट निर्वाचित १८ जना र श्री ५ बाट मनोनीत १८ गरी जम्मा ३६ जना सदस्यहरू भएको महासभा गठन हुने व्यवस्था रहेकोमा वि.सं. २०१६ आषाढ २९ गते श्री ५ बाट उपल्लो सदन महासभामा एक मात्र महिला श्रीमती कमल राणा काठमाण्डौं मनोनित हुनु भएको थियो । महासभामा निर्वाचित हुने १८

जना मध्ये नेपाली कांग्रेसका तर्फबाट राधादेवी उम्मेदवार हुनु भएतापनि वहाँ पराजित हुनु भएको थियो ।

तालिका नं.- १

पहिलो आमनिर्वाचनमा विजयी महिला सांसद (वि.सं. २०१५ फागुन १६)

सि.नं.	नाम थर	निर्वाचित क्षेत्र/जिल्ला
१	श्री द्वारिकादेवी ठकुरानी	क्षेत्र नं. ६६, डडेलधुरा

स्रोत: नेपालको संसदीय निर्वाचन दर्पण (दोस्रो संस्करण), २०६७

(ख) वि.सं. २०१९ सालपछिको पञ्चायती व्यवस्था

नेपालको संविधान, २०१९ बमोजिम विधायिकी अङ्ग राष्ट्रिय पञ्चायतमा जिल्ला पञ्चायतहरूका सम्पूर्ण सदस्यहरू रहेको अञ्चल सभाबाट निर्वाचित ९० जना, वर्गिय र व्यवसायिक संगठनमध्ये नेपाल किसान संगठनबाट ४ जना, नेपाल युवक संगठनबाट ४ जना, नेपाल महिला संगठनबाट ३ जना, नेपाल मजदूर संगठनबाट २ जना, नेपाल भूतपूर्व सैनिक संगठनबाट २ जना निर्वाचित हुने व्यवस्था रहेको थियो । त्यसै गरी स्नातक तह उतीर्ण गरेकाहरू मध्येबाट ४ जना निर्वाचित हुने व्यवस्था पनि रहेको थियो । उपर्युक्त निर्वाचित सम्पूर्ण सदस्य संख्याको १५ (पन्ध्र) प्रतिशत सदस्य श्री ५ बाट मनोनित हुने व्यवस्था संविधानमा रहेको थियो । नेपालको संविधानको पहिलो संशोधन सहितको व्यवस्थामा त्यस प्रकारको व्यवस्था रहेको थियो ।

वि.सं. २०३६ सालमा भएको जनमत संग्रह पश्चात् भएको नेपालको संविधान, २०१९ को तेस्रो संशोधनबाट राष्ट्रिय पञ्चायतको गठन प्रक्रिया परिवर्तन भएको पाइन्छ । संबैधानिक परिवर्तन बमोजिम विधायिकी अङ्गमा प्रत्यक्ष निर्वाचन प्रणालीलाई अङ्गिकार गरी २१ वर्ष उमेर पुगेका बालिगहरूलाई प्रत्यक्ष मतदानको अधिकार प्रदान गरेको पाइन्छ । जस अनुसार नेपाल अधिराज्यभरीबाट प्रत्यक्ष निर्वाचित ११२ जना सदस्य रहने र सम्पूर्ण सदस्य संख्याको एक चौथाई अर्थात २८ सदस्य राजाबाट मनोनित हुने व्यवस्था गरिएको पाइन्छ । यसबाट राष्ट्रिय पञ्चायतमा कूल सदस्य संख्या १४० रहने व्यवस्था थियो ।

यस अवधिमा वि.सं. २०३८ र वि.सं. २०४३ सालमा गरी दुई पटक आम निर्वाचन भएको थियो । वि.सं. २०३८ सालमा भएको निर्वाचनमा २ जना महिला निर्वाचित भएका थिए भने वि.सं. २०४३ को निर्वाचनमा ३ जना महिला निर्वाचित हुनु भएको थियो । वि.सं. २०४३ सालको निर्वाचनमा ७३ जना महिला उम्मेदवार रहेका थिए । महिला प्रतिनिधित्वको सवालमा राष्ट्रिय पञ्चायतमा महिला संघबाट प्रतिनिधित्व गर्ने व्यवस्था रहेको पाइन्छ ।

तालिका नं.- २

राष्ट्रिय पञ्चायतका महिला सदस्यहरु (वि.सं. २०१९-वि.सं. २०४३)

सि.नं.	नाम थर	निर्वाचित/मनोनित साल	निर्वाचित जिल्ला
१	श्रीमती तरुलता रायमाझी	२०१९ (निर्वाचित)	महिला संघ पाल्पा
२	श्रीमती कमल शाह	२०१९, २०२४, २०२८, २०३८ (मनोनित)	ललितपुर
३	श्री भद्र कुमारी घले	२०१९, २०२८, २०३८ (निर्वाचित)	सिन्धुली
४	श्रीमती गीता राणा	२०२४ (मनोनित)	महिला संघ बाँके
५	श्रीमती प्रजा राज्य लक्ष्मी सिंह	२०२४ (मनोनित)	महिला संघ
६	श्रीमती कमल राणा	२०२८ (मनोनित)	काठमाण्डौ
७	श्रीमती इन्दिरा श्रेष्ठ	२०३० (निर्वाचित) (स्नातक)	काठमाण्डौ
८	श्री अङ्गुर बावा जोशी	२०३२ (मनोनित)	काठमाण्डौ
९	श्रीमती सरस्वती राई	२०३३ (निर्वाचित), २०३८	इलाम
१०	श्रीमती कमला न्यौपाने	२०३६, २०४३ (मनोनित)	सुनसरी
११	श्री कल्पना विष्ट	२०३६ (मनोनित)	डडेलधुरा
१२	श्री विद्यादेवी देवकोटा	२०३७, २०३८ (मनोनित)	गोर्खा
१३	श्री नानीमैया दाहाल	२०३८ (निर्वाचित)	काठमाण्डौ
१४	सुश्री बमकुमारी बुढा	२०३८ (मनोनित)	रोल्पा
१५	श्रीमती शारदा मल्ल	२०४३ (निर्वाचित)	धनुषा
१६	श्रीमती सितादेवी गर्ग	२०४३ (मनोनित)	कपिलवस्तु
१७	श्रीमती कलावती सिंह	२०४३ (मनोनित)	दार्चुला
१८	श्रीमती लक्ष्मी सिंह	२०४३ निर्वाचित	सर्लाही
१९	श्री इन्दिरा आत्रेय	२०४३ (मनोनित)	सुर्खेत
२०	सुश्री चन्दा शाह	२०४३ (निर्वाचित)	बारा
२१	श्री सुशीला थापा	२०२१, २०२७, २०३३ (निर्वाचित), २०४३	बागमती (काभ्रेपलाञ्चोक)

स्रोत: नेपालको संसदीय निर्वाचन दर्पण (दोस्रो संस्करण), २०६७

(ग) वि.सं. २०४६ सालपछिको संसदीय व्यवस्था :

वि.सं. २०४६ सालमा भएको जनआन्दोलनको परिणामस्वरूप वि.सं. २०४७ कार्तिक २३ गते संवैधानिक राजतन्त्र सहितको नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ जारी भएको थियो । उक्त संविधानको धारा ४४ ले प्रतिनिधि सभा र राष्ट्रिय सभा नामका दुई सदन सहितको एक व्यवस्थापिका रहने व्यवस्था गरेको थियो ।

प्रतिनिधि सभा :

प्रतिनिधि सभामा प्रत्येक निर्वाचन क्षेत्रबाट बालिग मताधिकारको आधारमा निर्वाचित २०५ जना सदस्यहरु रहने र यसको कार्यकाल ५ वर्षको हुने संवैधानिक प्रावधान थियो । नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ अन्तर्गत वि.सं. २०४८, वि.सं. २०५१ र वि.सं. २०५६ गरी तीन वटा आम निर्वाचनहरु सम्पन्न भएका थिए । नेपाल अधिराज्यको संविधानको धारा ११४ मा पाँच प्रतिशत महिला उम्मेदवार हुनु पर्ने प्रावधान रहेको थियो तर प्रतिनिधि सभामा प्रतिनिधित्वको संवैधानिक सुनिश्चितता रहेको थिएन । वि.सं. २०४८ सालमा दलगत ७३ र स्वतन्त्र ८, वि.सं. २०५१ मा दलगत ७४ र स्वतन्त्र १२, वि.सं. २०५६ मा दलगत ११७ र स्वतन्त्र २६ महिला उम्मेदवारहरुले निर्वाचनमा प्रतिस्पर्धा गरेका थिए । वि.सं. २०४८ सालमा भएको निर्वाचन र उप निर्वाचनमा समेत गरी ८ जना, वि.सं. २०५१ मा ७ जना र वि.सं. २०५६ मा १२ जना महिला सदस्यहरु निर्वाचित हुनु भएको थियो ।^१(पण्डित, २०६७

प्रतिनिधि सभामा प्रतिनिधित्व गर्नु हुने महिला सदस्यहरुको नामावली यस प्रकार रहेको छ :

तालिका नं.- ३

प्रथम प्रतिनिधि सभाका महिला सदस्यहरु (वि.सं. २०४८-वि.सं. २०५१) :

सि.नं.	नाम थर	दलको नाम
१	मा. श्री उमा अधिकारी, पर्वत-२	नेपाली काँग्रेस
२	मा. श्री थममाया थापा, म्याग्दी-१	नेकपा, एमाले
३	मा. श्री मीना पाण्डे, सर्लाही-२	नेपाली काँग्रेस
४	मा. सुश्री मैयादेवी श्रेष्ठ, गोरखा-२	नेपाली काँग्रेस
५	मा. श्री लिला कोइराला, धनुषा-२	नेपाली काँग्रेस
६	मा. श्री विद्यादेवी भण्डारी, काठमाण्डौं-१	नेकपा, एमाले
७	मा. सुश्री शैलजा आचार्य, मोरङ-५	नेपाली काँग्रेस
८	मा. श्री सहाना प्रधान, काठमाण्डौं-४	नेकपा, एमाले

स्रोत: प्रथम प्रतिनिधिसभा २०४८-२०५१, संसद सचिवालय

तालिका नं.- ४

द्वितीय प्रतिनिधि सभाका महिला सदस्यहरु (वि.सं. २०५१-वि.सं. २०५५)

सि.नं.	नाम थर	दलको नाम
१	मा. श्री कमला पन्त, गोरखा-२	नेपाली काँग्रेस
२	मा. श्री मीना पाण्डे, सर्लाही-२	नेपाली काँग्रेस

^१ नेपालको संसदीय निर्वाचन दर्पण (दोस्रो संस्करण, २०६७), पेज नं १२७

सि.नं.	नाम थर	दलको नाम
३	मा. श्री लीला श्रेष्ठ (सुब्बा), सुनसरी-१	नेकपा, एमाले
४	मा. श्री लीला कोइराला, धनुषा-२	नेपाली काँग्रेस
५	मा. श्री विद्यादेवी भण्डारी, काठमाडौं-२	नेकपा, एमाले
६	मा. सुश्री शैलजा आचार्य, मोरङ्ग-७	नेपाली काँग्रेस
७	मा. श्री सहाना प्रधान, काठमाडौं-६	नेकपा, एमाले

स्रोत: द्वितीय प्रतिनिधिसभा २०५१-२०५५, संसद सचिवालय

तालिका नं.- ५

तृतीय प्रतिनिधि सभाका महिला सदस्यहरु (वि.सं. २०५६-वि.सं. २०५९)

सि.नं.	नाम थर	दलको नाम
१	मा. श्री अष्टलक्ष्मी शाक्य, काठमाडौं-६	नेकपा, एमाले
२	मा. श्री उर्मिला आर्याल, पर्सा-४	नेकपा, एमाले
३	मा. श्री कमला पन्त, गोरखा-२	नेपाली काँग्रेस
४	मा. श्री काशी पौडेल, बर्दिया-१	नेपाली काँग्रेस
५	मा. श्री कुन्ता शर्मा, सुनसरी-१	नेकपा, एमाले
६	मा. श्री चित्रलेखा यादव, सिराहा-२	नेपाली काँग्रेस
७	मा. श्री तिर्था गौतम, रुकुम-२	नेकपा, एमाले
८	मा. श्री रेणुकुमारी यादव, सप्तरी-३	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
९	मा. श्री विद्यादेवी भण्डारी, काठमाडौं-२	नेकपा, एमाले
१०	मा. श्री सावित्री बोगटी (पाठक), चितवन-१	नेपाली काँग्रेस
११	मा. श्री सुशिला नेपाल, ललितपुर-१	नेकपा, एमाले
१२	मा. श्री सुशिला स्वारं, कैलाली-१	नेपाली काँग्रेस

स्रोत: तृतीय प्रतिनिधि सभा २०५६-२०५९, संसद सचिवालय

राष्ट्रिय सभा :

राष्ट्रिय सभामा ६० जना सदस्य रहने र सो सदस्यहरुको प्रतिनिधित्व देहायको आधारमा हुने संवैधानिक प्रावधान रहेको थियो :

- (क) श्री ५ बाट मनोनीत हुने १० (दश) जना सदस्यहरु,
- (ख) प्रतिनिधि सभाद्वारा समानुपातिक प्रतिनिधित्वको सिद्धान्त बमोजिम एकल सङ्कमणीय मतको आधारमा कानूनमा व्यवस्था भए अनुसार निर्वाचित हुने कम्तिमा ३ (तीन) जना महिला सहित ३५ (पैंतीस) जना सदस्यहरु,
- (ग) प्रत्येक विकास क्षेत्रका गाउँ र नगरका स्थानीय निकायका प्रमुख र उपप्रमुख तथा जिल्लाका स्थानीय निकायका प्रमुख, उपप्रमुख र सदस्यहरु मतदाता

भएको निर्वाचक मण्डलद्वारा तत् तत् विकास क्षेत्रबाट १५ (पन्ध्र) जना सदस्यहरु ।^२

उपरोक्त संवैधानिक प्रावधान बमोजिम धारा ४६ (१) ख मा राष्ट्रियसभामा भने कम्तीमा ३ जना महिला सदस्य रहनु पर्ने संवैधानिक सुनिश्चितता गरिएको थियो ।^३

तालिका नं.- ६
राष्ट्रिय सभाका महिला सदस्यहरु (वि.सं.२०४८-वि.सं.२०५८)

सि.नं.	नाम थर	दलको नाम	निर्वाचित मिति
१	मा. श्रीमती अम्बिका पन्त चापागाई	नेपाली काँग्रेस	२०५६/०३/२६
२	मा. श्रीमती अष्टलक्ष्मी शाक्य	नेकपा, एमाले	२०४८/०३/१२
३	मा. श्रीमती गोमा देवकोटा	नेकपा, एमाले	२०५४ (मध्यमाञ्चलबाट निर्वाचित)
४	मा. श्रीमती गौरा कोइराला	नेकपा, एमाले	२०५४
५	मा. श्री चन्दा शाह	नयाँ राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	२०५४/०३/१३
६	मा. श्रीमती चेतकुमारी दाहाल	नेपाली काँग्रेस	२०४८/०३/१२
७	मा. श्रीमती थममाया थापा	नेकपा, एमाले	२०५६
८	मा. श्रीमती दुर्गाकुमारी भट्टराई	नेपाली काँग्रेस	२०५०/०३/१३
९	मा. सुश्री मैयादेवी श्रेष्ठ	नेपाली काँग्रेस	२०५८/०३/१३
१०	मा. श्रीमती याङकिला शेर्पा	मनोनीत	२०५८(मनोनीत)
११	मा. श्रीमती विश्वेश्वरा दाहाल	नेकपा, एमाले	२०५६/०३/२६
१२	मा. श्री शान्ता मानवी	नेकपा, एमाले	२०५२/०७/२७
१३	मा. श्रीमती शारदा पोखरेल	मनोनीत	२०५२(मनोनीत)
१४	मा. श्रीमती शिलुप्यारी मुल्मी कर्माचार्य	नेपाली काँग्रेस	२०५२/०७/२७
१५	मा. श्रीमती सुशीला शर्मा	नेपाली काँग्रेस	२०४८/०३/१२
१६	मा. श्रीमती श्रीमाया थकाली	नेकपा, एमाले	२०५८ (पश्चिमाञ्चलबाट निर्वाचित)

स्रोत: राष्ट्रिय सभा २०४८-२०५९, संसद सचिवालय

पुनः स्थापित प्रतिनिधि सभा (वि.सं. २०६३) :

वि.सं. २०५९ मा तत्कालीन प्रधानमन्त्री श्री शेरबहादुर देउवाको सिफारिसमा विघटन भएको प्रतिनिधि सभाको पुनः स्थापनाको माग राखी विभिन्न सात राजनैतिक दलको

^२ नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ पेज नं २६,२७

^३ नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७

अगुवाई र सशस्त्र आन्दोलनमा रहेको नेकपा माओवादीको समर्थनमा भएको वि.सं. २०६३ को राजनैतिक आन्दोलनको सफलता पश्चात् वि.सं. २०६३ वैशाख ११ गते शाही घोषणा मार्फत तत्कालीन राजा श्री ५ ज्ञानेन्द्रबाट विघटित प्रतिनिधि सभाको पुनः स्थापना भएको थियो । पुनः स्थापनापछि जनआन्दोलनमा सहयोग र समर्थन नगर्ने सदस्यहरुलाई संसद सदस्यको हैसियत प्रदान गरिएको थिएन । पुनः स्थापित प्रतिनिधि सभामा २०५६ सालमा निर्वाचित सबै १२ जना महिला सदस्यहरु रहनु भएको थियो । पुनः स्थापित प्रतिनिधि सभाले वि.सं. २०६३ माघ १ गते अन्तरिम संविधान जारी गरी आफूलाई व्यवस्थापिका-संसदमा रुपान्तरण गरेको थियो । यसरी रुपान्तरण गर्दा नेकपा माओवादी लगायत जनआन्दोलनमा सहयोग गर्ने राष्ट्रिय सभाका सदस्यहरु सहित ३३० सदस्य रहने व्यवस्था गरेको थियो । सदस्यहरुको नामावली संविधानको अनुसूचिमा उल्लेख गरिएको थियो ।

(घ) व्यवस्थापिका-संसद (वि.सं. २०६३)

नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को भाग ६ धारा ४५ मा व्यवस्था भए अनुसार ३३० सदस्यीय एक सदनात्मक व्यवस्थापिका-संसदको गठन वि.सं. २०६३ माघ १ गते भएको थियो ।^४ व्यवस्थापिका-संसदको गठन विधि देहाय बमोजिम रहेको थियो ।

- (क) नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ प्रारम्भ हुनुभन्दा तत्काल अघि कायम रहेको प्रतिनिधि सभा र राष्ट्रिय सभाका सात राजनैतिक दल र अन्य दलका निर्वाचित सदस्यहरु २०९ जना,
- (ख) नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी) को तर्फबाट ७३ जना ,
- (ग) संयुक्त वाम मोर्चा, जनवर्गीय तथा पेशागत सङ्गठन, उत्पीडित जाति, पिछडिएको क्षेत्र, आदिवासी जनजाति र महिला तथा राजनैतिक व्यक्तित्वहरुबाट सहमतिका आधारमा मनोनीत ४८ जना ।

व्यवस्थापिका-संसदमा विभिन्न पार्टीबाट ५७ जना महिला सदस्यहरुको प्रतिनिधित्व रहेको थियो । व्यवस्थापिका संसदमा महिला प्रतिनिधित्वको सवालमा पहिलो पटक संसदमा सबैभन्दा धेरै संख्या अर्थात् १७% महिला सदस्यहरु रहनु भएको थियो ।

तालिका नं.- ७

व्यवस्थापिका-संसदका महिला सदस्यहरु (वि.सं. २०६३) :

सि.नं.	नाम, थर	दलको नाम	जिल्ला
१.	मा. श्री अञ्जना विशंखे	जनमोर्चा नेपाल	काठमाडौं
२.	मा. श्री अमृता थापा	नेकपा, माओवादी	स्याङ्जा

^४ नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ पाँचौं संशोधनद्वारा झिकिएको

सि.नं.	नाम, थर	दलको नाम	जिल्ला
३.	मा. श्री अष्टलक्ष्मी शाक्य	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, एमाले	काठमाडौं
४.	मा. श्रीमती आनन्दीदेवी सिंह	नेपाल सदभावना पार्टी (आनन्दीदेवी)	सप्तरी
५.	मा. श्री उमा अधिकारी रेग्मी	नेपाली कांग्रेस	चितवन
६.	मा. श्री उमा भुजेल	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	गोरखा
७.	मा. श्री उमा वि.क.	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	कपिलवस्तु
८.	मा. श्री उर्मिला अर्याल	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, एमाले	पर्सा
९.	मा. श्री कमला पन्त (आचार्य)	नेपाली कांग्रेस	गोरखा
१०.	मा. श्री कमला रोका	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	रुकुम
११.	मा. श्रीमती काशी पौडेल	नेपाली कांग्रेस	बर्दिया
१२.	मा. श्री कुन्ता शर्मा	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, एमाले	सुनसरी
१३.	मा. श्री कुमारी मोक्तान	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	मकवानपुर
१४.	मा. श्रीमती कृष्णकुमारी श्रेष्ठ	नेपाली कांग्रेस	चितवन
१५.	मा. श्रीमती चित्रलेखा यादव	नेपाली कांग्रेस	सिराहा
१६.	मा. श्री जयन्ती राई	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, एमाले	भोजपुर
१७.	मा. श्री जयपुरी घर्तीमगर	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	रोल्पा
१८.	मा. श्री टिका बुढाथोकी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	सल्यान
१९.	मा. श्री तिर्था गौतम	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, एमाले	रुकुम
२०.	मा. श्री दामा शर्मा	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	दाङ
२१.	मा. श्री देवी खड्का	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	दोलखा
२२.	मा. श्री धर्मशिला चापागाई	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	भापा
२३.	मा. श्री नारायणी देवी श्रेष्ठ	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	भक्तपुर/ ललितपुर
२४.	मा. श्री पावती चौधरी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, एमाले	कैलाली
२५.	मा. श्री पारोदेवी यादव	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, एमाले	सिराहा
२६.	मा. श्री पूर्ण कुमारी सुवेदी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	बाँके
२७.	मा. श्री फुर्वी शोर्पा	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	संखुवासभा
२८.	मा. श्री बलावती शर्मा	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	बाग्लुङ
२९.	मा. श्री भगवती प्रधान	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	सिन्धुपाल्चोक
३०.	मा. श्री मणि खुम्बु	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	उदयपुर
३१.	मा. श्री मन्जु बम	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	बैतडी
३२.	मा. सुश्री मैयादेवी श्रेष्ठ	नेपाली कांग्रेस	चितवन
३३.	मा. श्री मोतीदेवी चौधरी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	बर्दिया
३४.	मा. श्री रामकुमारी यादव	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	धनुषा
३५.	मा. श्री रिमा नेपाली	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, एमाले	रोल्पा
३६.	मा. श्री रुपा चौधरी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	कैलाली
३७.	मा. श्री रुपा वि.क.	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	पाल्पा

सि.नं.	नाम, थर	दलको नाम	जिल्ला
३८.	मा. श्रीमती रेणुकुमारी यादव	राष्ट्रिय जनशक्ति पार्टी	सप्तरी
३९.	मा. श्री लिला न्याइच्याई	नेपाल मजदूर किसान पार्टी	भक्तपुर
४०.	मा. श्रीमती विद्यादेवी भण्डारी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, एमाले	काठमाडौं
४१.	मा. श्री शान्ता श्रेष्ठ	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	काठमाडौं
४२.	मा. श्री शान्ति पाख्रिन	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, एमाले	दोलखा
४३.	मा. श्री शिला यादव	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	बारा
४४.	मा. श्री शोभा कट्टेल	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	चितवन
४५.	मा. श्री सत्य पहाडी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	डोल्पा
४६.	मा. श्री सरला रेग्मी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	बर्दिया
४७.	मा. श्री सरस्वती चौधरी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	सप्तरी
४८.	मा. श्री सरस्वती मोहोरा	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	दैलेख
४९.	मा. श्री सावित्री गुरुङ दुरा	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	तनहुँ
५०.	मा. श्रीमती सावित्री बोगटी(पाठक)	नेपाली कांग्रेस	चितवन
५१.	मा. श्री सिता देवी यादव	नेपाली कांग्रेस	सिराहा
५२.	मा. श्री सीता वि.क.	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	प्यूठान
५३.	मा. श्रीमती सुजाता कोइराला	नेपाली कांग्रेस	सुनसरी
५४.	मा. श्री सुशीला नेपाल	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, एमाले	ललितपुर
५५.	मा. सुश्री सुशीला स्वॉर	नेपाली कांग्रेस	कैलाली
५६.	मा. श्री श्रीमाया थकाली	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, एमाले	मुस्ताङ
५७.	मा. श्री हिंसला यमी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी, माओवादी	काठमाडौं

स्रोत: महिला सभासदहरूको विवरण, व्यवस्थापिका-संसद, महिला समूहको कार्यालय

(ङ) संविधान सभा/व्यवस्थापिका-संसद (वि.सं. २०६४-वि.सं. २०६९)

विं सं. २०६३ सालको सफल जनआन्दोलन पश्चात् पुनःस्थापित प्रतिनिधि सभाले जारी गरी अन्तरिम व्यवस्थापिका-संसदले अनुमोदन गरेको नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को भाग ७ को धारा ६३ बमोजिम नेपाली जनता आफैले राज्यको नयाँ संविधान निर्माण गर्न ६०१ सदस्यीय संविधान सभाको गठन हुने व्यवस्था गरेको थियो। संविधान सभाको गठन प्रक्रिया देहाय बमोजिम रहेको थियो।

- क) प्रत्येक निर्वाचन क्षेत्रबाट एक जनाको दरले पहिलो हुने निर्वाचित हुने निर्वाचन प्रणाली अनुसार निर्वाचित सदस्य २४० जना,
- ख) सम्पूर्ण देशलाई एक क्षेत्र मानी राजनैतिक दललाई मत दिने समानुपातिक निर्वाचन प्रणाली अनुसार निर्वाचित सदस्य ३३५ जना र
- (ग) मन्त्रपरिषद्बाट मनोनीत सदस्य २६ जना।^५

^५ नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ पेज नं. २६, २७

संविधान सभाका लागि प्रत्येक निर्वाचन क्षेत्रबाट निर्वाचित हुने सदस्यका लागि वि.सं. २०६४ साल चैत्र २८ गते (१० अप्रिल, २००८) निर्वाचन भएको थियो । संविधान सभामा महिला सदस्यहरूको संख्या १९७ रहेको थियो । जसमा पहिलो हुने निर्वाचित हुने निर्वाचन प्रणाली अनुसार निर्वाचित महिला सदस्य ३० जना, समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीबाट निर्वाचित १६१ जना र मन्त्रपरिषद्बाट मनोनीत ६ जना गरी १९७ जना महिला सदस्यहरूको प्रतिनिधित्व रहेको थियो । प्रतिनिधित्वको हिसावले यो संख्या कूल सदस्य संख्याको ३२.७८ प्रतिशत रहेको थियो ।^६

तालिका नं.- ८

संविधान सभा/व्यवस्थापिका-संसदमा प्रतिनिधित्व गर्ने महिला सदस्यहरू :
(वि.सं.२०६४-वि.सं. २०६९)

सि.न.	नाम थर	दलको नाम	जिल्ला	निर्वाचन प्रणाली
१.	मा. श्री अमृता थापा मगर	एनेकपा (माओवादी)	स्याङ्गजा	समानुपातिक
२.	मा. श्री अम्बिका बस्नेत	नेपाली कांग्रेस	काठमाडौं	समानुपातिक
३.	मा. श्री आड दावा शेर्पा	एनेकपा (माओवादी)	काठमाडौं	समानुपातिक
४.	मा. डा.आरुजु राणा देउवा	नेपाली कांग्रेस	डडेल्धुरा	समानुपातिक
५.	मा. श्री आशाकुमारी सरदार	म.ज.फो.(लोकतान्त्रिक)	मोरङ	समानुपातिक
६.	मा. श्री ओन्सरी घर्तीमगर	एनेकपा (माओवादी)	रोल्पा	समानुपातिक
७.	मा. श्री इन्द्रमती यादव	एनेकपा (माओवादी)	कपिलवस्तु	समानुपातिक
८.	मा. श्री इन्द्रावती अधिकारी (दनुवार)	एनेकपा (माओवादी)	सिन्धुली	समानुपातिक
९.	मा. श्री इश्वरी न्यौपाने	नेपाली कांग्रेस	कैलाली	समानुपातिक
१०.	मा. श्री इन्द्रमाया गुरुङ	एनेकपा (माओवादी)	गोरखा	मनोनित
११.	मा. श्री उमा रेग्मी	नेपाली कांग्रेस	चितवन	समानुपातिक
१२.	मा. श्री उर्मिला थापा मगर	नेपाली कांग्रेस	तनहुँ	समानुपातिक
१३.	मा. श्री उमा कार्की विष्ट	एनेकपा (माओवादी)	संखुवासभा	समानुपातिक
१४.	मा. श्री उमा गोठे कपाली	एनेकपा (माओवादी)	भक्तपुर	समानुपातिक
१५.	मा. श्री उमा भुजेल	एनेकपा (माओवादी)	गोरखा	समानुपातिक
१६.	मा. श्री उर्मिलादेवी साह	नेकपा (एमाले)	धनुषा	समानुपातिक
१७.	मा. श्री उर्मिला महतो कोइली	त.म.लो.पा.,नेपाल	सर्लाही	समानुपातिक
१८.	मा. श्री उषा गुरुङ	नेपाली कांग्रेस	भापा	समानुपातिक
१९.	मा. श्री उषाकला राई	नेकपा (एमाले)	खोटाङ	समानुपातिक

^६ संविधानसभाका महिला सदस्यहरू, पेज नं ५५

सि.न.	नाम थर	दलको नाम	जिल्ला	निर्वाचन प्रणाली
२०.	मा. श्री कमला रोका	एनेकपा (माओवादी)	रुकुम	समानुपातिक
२१.	मा. श्री कमला पन्त	नेपाली कांग्रेस	गोर्खा	मनोनित
२२.	मा. श्री कमला शर्मा	नेकपा (एमाले)	सुर्खेत	प्रत्यक्ष
२३.	मा. श्री कमला थापा	नेपाली कांग्रेस	काभ्रेपलाञ्चोक	समानुपातिक
२४.	मा. श्री कल्पनादेवी सुवेदी	एनेकपा (माओवादी)	सिन्धुली	समानुपातिक
२५.	मा. श्री कल्पना घमला	एनेकपा (माओवादी)	धादिङ्ग	प्रत्यक्ष
२६.	मा. श्री कल्पना राणा	नेकपा (संयुक्त)	काठमाडौं	समानुपातिक
२७.	मा. श्री कल्पना सोव	नेपाली कांग्रेस	डोटी	समानुपातिक
२८.	मा. श्री कविताकुमारी सरदार	नेपाली कांग्रेस	मोरङ्ग	समानुपातिक
२९.	मा. श्री कलावतीदेवी दुसाध	म.ज.फो.(लोकतान्त्रिक)	बारा	समानुपातिक
३०.	मा. श्री कल्याणी रिजाल	नेपाली कांग्रेस	काठमाडौं	समानुपातिक
३१.	मा. श्री करिमा बेगम	म.ज.फो.(लोकतान्त्रिक)	पर्सा	प्रत्यक्ष
३२.	मा. श्री काशीदेवी भ्ना	त.म.लो.पा.	धनुषा	समानुपातिक
३३.	मा. श्री किरणकुमारी राय	नेकपा (एमाले)	सर्लाही	समानुपातिक
३४.	मा. श्री किरण यादव	नेपाली कांग्रेस	महोत्तरी	समानुपातिक
३५.	मा. श्री कृष्णा ठाकुर	नेपाली कांग्रेस	धनुषा	समानुपातिक
३६.	मा. श्री कृष्णाकुमारी परियार	नेपाली कांग्रेस	कास्की	समानुपातिक
३७.	मा. श्री कृष्णा अमात्य	नेपाली कांग्रेस	काठमाडौं	समानुपातिक
३८.	मा. श्री कुन्ती कुमारी शाही	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी नेपाल	दैलेख	समानुपातिक
३९.	मा. श्री कुमारी मोक्तान	एनेकपा माओवादी	मकवानपुर	प्रत्यक्ष
४०.	मा. श्री खुमा सुवेदी	एनेकपा (माओवादी)	रोल्पा	समानुपातिक
४१.	मा. श्री गायत्री साह	नेपाली जनता दल	सर्लाही	समानुपातिक
४२.	मा. श्री गीता ठगुन्ना	एनेकपा (माओवादी)	दार्चुला	समानुपातिक
४३.	मा. श्री गोमा पाठक	एनेकपा (माओवादी)	स्याङ्जा	समानुपातिक
४४.	मा. श्री गौरी महतो कोइरी	सद्भावना पार्टी	सुनसरी	समानुपातिक
४५.	मा. श्री गङ्गा पराजुली	एनेकपा (माओवादी)	ललितपुर	समानुपातिक
४६.	मा. श्री चन्दन साह	त.म.लो.पा.,नेपाल	रौतहट	समानुपातिक
४७.	मा. श्री चन्दादेवी राम	एनेकपा (माओवादी)	पर्सा	समानुपातिक
४८.	मा. श्री छियामा राई	राष्ट्रिय जनमुक्ति पार्टी	सुनसरी	समानुपातिक
४९.	मा. श्री ज्वालाकुमारी साह	एनेकपा (माओवादी)	बारा	समानुपातिक
५०.	मा. श्री जनककुमारी चालिसे	नेकपा (माले)	ललितपुर	समानुपातिक
५१.	मा. श्री जयपुरी घर्ती	एनेकपा (माओवादी)	रोल्पा	प्रत्यक्ष
५२.	मा. श्री जया घिमिरे	नेकपा (एमाले)	धनुषा	समानुपातिक
५३.	मा. श्री जुनकुमारी रोका	एनेकपा (माओवादी)	रुकुम	प्रत्यक्ष

५४.	मा. श्री जुब्बा सोरेन	एनेकपा (माओवादी)	मोरङ्ग	समानुपातिक
५५.	मा. श्री जुलीकुमारी महतो (महासेठ)	नेकपा (एमाले)	सिराहा	समानुपातिक
५६.	मा. श्री टसी स्हाडमो गुरुडसेनी	नेकपा (एमाले)	मस्ताङ्ग	समानुपातिक
५७.	मा. श्री डोल्मा तामाङ	नेकपा (एमाले)	सिन्धुपाल्चोक	समानुपातिक
५८.	मा. श्री ताराकुमारी घर्ती मगर	एनेकपा (माओवादी)	रोल्पा	समानुपातिक
५९.	मा. श्री थममाया थापामगर	नेकपा (एमाले)	म्याग्दी	समानुपातिक
६०.	मा. श्री दामा शर्मा	एनेकपा (माओवादी)	दाङ	प्रत्यक्ष
६१.	मा. श्री दालकुमारी सुनुवार	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	रामेछाप	समानुपातिक
६२.	मा. श्री दुर्गा परियार	नेकपा (एमाले)	उदयपुर	समानुपातिक
६३.	मा. श्री दुर्गाकुमारी विश्वकर्मा	एनेकपा (माओवादी)	कास्की	प्रत्यक्ष
६४.	मा. श्री दुर्गा जयन्ती राई	एनेकपा (माओवादी)	खेटाङ्ग	समानुपातिक
६५.	मा. श्री दुर्गादेवी महतो	म.ज.फो.(लोकतान्त्रिक)	पर्सा	समानुपातिक
६६.	मा. श्री दुर्गादेवी पासवान	एनेकपा (माओवादी)	धनुषा	समानुपातिक
६७.	मा. श्री दुधकुमारी हमाल	नेपाली कांग्रेस	डोल्पा	समानुपातिक
६८.	मा. श्री देवी खड्का	एनेकपा (माओवादी)	दोलखा	प्रत्यक्ष
६९.	मा. श्री धर्मशीला चापाराई	एनेकपा (माओवादी)	भ्र्पा	प्रत्यक्ष
७०.	मा. श्री धीरेन्द्राकुमारी उपाध्याय	एनेकपा (माओवादी)	कालिकोट	समानुपातिक
७१.	मा. श्री नवोदिता चौधरी	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	सुनसरी	समानुपातिक
७२.	मा. श्री नारायणी देवी घिमिरे (अर्याल)	नेकपा (एमाले)	पाल्पा	समानुपातिक
७३.	मा. श्री निर्मला प्रसाई	नेपाली कांग्रेस	इलाम	समानुपातिक
७४.	मा. श्री निमा लामा भोटे	एनेकपा (माओवादी)	मनाङ्ग	मनोनित
७५.	मा. श्री नीलम के.सी.	नेकपा (माले)	भ्र्पा	समानुपातिक
७६.	मा. श्री नीलम वर्मा	म.ज.फो.(लोकतान्त्रिक)	रौतहट	समानुपातिक
७७.	मा. श्री नीरकुमारी कुँवर	एनेकपा (माओवादी)	सिन्धुली	प्रत्यक्ष
७८.	मा. श्री पद्माकुमारी अर्याल	नेकपा (एमाले)	स्याङ्जा	समानुपातिक
७९.	मा. श्री पम्फा भुसाल	एनेकपा (माओवादी)	ललितपुर	प्रत्यक्ष
८०.	मा. श्री पार्वती रसाइली	एनेकपा (माओवादी)	रामेछाप	समानुपातिक
८१.	मा. श्री पार्वती थापामगर	एनेकपा (माओवादी)	गोरखा	प्रत्यक्ष
८२.	मा. श्री पार्वती महतो(कुमाल)	नेकपा (माले)	चितवन	समानुपातिक
८३.	मा. श्री पूजा खनाल	एनेकपा(माओवादी)	सुनसरी	समानुपातिक
८४.	मा. श्री पुष्पा भुसाल	नेपाली कांग्रेस	अर्घाखाँची	प्रत्यक्ष
८५.	मा. श्री पूर्णकुमारी सुवेदी	एनेकपा(माओवादी)	बाँके	प्रत्यक्ष
८६.	मा. श्री प्रतिभा राणा	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	बर्दिया	समानुपातिक

सि.न.	नाम थर	दलको नाम	जिल्ला	निर्वाचन प्रणाली
८७.	मा. श्री प्रमिला राई	नेपाली कांग्रेस	उदयपुर	समानुपातिक
८८.	मा. श्री प्रमिलादेवी यादव	एनेकपा (माओवादी)	धनुषा	समानुपातिक
८९.	मा. श्री फूलमति चौधरी	राष्ट्रिय जनशक्ति पार्टी	कैलाली	समानुपातिक
९०.	मा. श्री बबिता मोक्तान लावती	रष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी नेपाल	भापा	समानुपातिक
९१.	मा. श्री बबितादेवी धोवी	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	रुपन्देही	समानुपातिक
९२.	मा. श्री बसन्ती भा	तराई मधेस लोकतान्त्रिक पार्टी	महोत्तरी	समानुपातिक
९३.	मा. श्री बिना ज्जवाली	नेकपा (एमाले)	बर्दिया	समानुपातिक
९४.	मा. श्री बिन्दा पाण्डे	नेकपा (एमाले)	नुवाकोट	समानुपातिक
९५.	मा. श्री बिमला के.सी.	एनेकपा (माओवादी)	रुकुम	समानुपातिक
९६.	मा. श्री बिमला नेपाली	नेपाली कांग्रेस	दाङ	समानुपातिक
९७.	मा. श्री बिमला सुवेदी	एनेकपा (माओवादी)	नुवाकोट	प्रत्यक्ष
९८.	मा. श्री बिमला मिजार	एनेकपा (माओवादी)	उदयपुर	समानुपातिक
९९.	मा. श्री बीना पौडेल	नेपाली कांग्रेस	संखुवासभा	समानुपातिक
१००.	मा. श्री विष्णु कुमारी राई	एनेकपा (माओवादी)	इलाम	समानुपातिक
१०१.	मा. श्री विष्णुमाया विश्वकर्मा	नेकपा (एमाले)	तनहुँ	समानुपातिक
१०२.	मा. श्री विभा कुमारी कार्की	नेकपा (एमाले)	बारा	समानुपातिक
१०३.	मा. श्री बुधनी देवी महतो	एनेकपा (माओवादी)	महोत्तरी	समानुपातिक
१०४.	मा. श्री भगवती चौधरी	नेकपा (एमाले)	सुनसरी	मनोनित
१०५.	मा. श्री भरतकुमारी रेग्मी शर्मा	एनेकपा (माओवादी)	दैलेख	समानुपातिक
१०६.	मा. श्री भोटनीदेवी खवास	नेपाली कांग्रेस	मोरङ	समानुपातिक
१०७.	मा. श्री मणि खम्बु किराँती	एनेकपा (माओवादी)	उदयपुर	प्रत्यक्ष
१०८.	मा. श्री महालक्ष्मी श्रेष्ठ	एनेकपा (माओवादी)	काठमाडौँ	समानुपातिक
१०९.	मा. श्री महालक्ष्मी उपाध्याय 'डिना'	नेपाली कांग्रेस	मकवानपुर	समानुपातिक
११०.	मा. श्री माया चेपाङ	एनेकपा (माओवादी)	चितवन	समानुपातिक
१११.	मा. श्री मालामतीदेवी राना थारु	सङ्घीय सद्भावना पार्टी	कैलाली	समानुपातिक
११२.	मा. श्री मीना पाण्डे	नेपाली कांग्रेस	सर्लाही	समानुपातिक
११३.	मा. श्री मीनाक्षी भा	नेपाली कांग्रेस	धनुषा	समानुपातिक
११४.	मा. श्री मीना पुन	राष्ट्रिय जनमोर्चा	वाग्लुङ	समानुपातिक
११५.	मा. श्री मुन्नीकुमारी गुप्ता	नेपाली कांग्रेस	सप्तरी	समानुपातिक
११६.	मा. श्री मोहम्मदी सिद्धीकी	नेपाली कांग्रेस	बाँके	समानुपातिक
११७.	मा. श्री यशोदा गरुड सुवेदी	एनेकपा (माओवादी)	मनाङ	समानुपातिक
११८.	मा. श्री यशोदादेवी अधिकारी	नेकपा (एमाले)	मोरङ	समानुपातिक
११९.	मा. श्री रत्ना शेरचन	नेपाली कांग्रेस	वाग्लुङ	समानुपातिक

सि.न.	नाम थर	दलको नाम	जिल्ला	निर्वाचन प्रणाली
१२०.	मा. श्री रमा गुरागाईं	नेपाली कांग्रेस	काठमाडौं	समानुपातिक
१२१.	मा. श्री रत्न देवी गुरुड	नेकपा (एमाले)	काठमाडौं	समानुपातिक
१२२.	मा. श्री रमणी राम	तराई मधेस लोकतान्त्रिक पार्टी नेपाल	सप्तरी	समानुपातिक
१२३.	मा. श्री रम्भा देवी यादव	म.ज.फो.,नेपाल	रौतहट	समानुपातिक
१२४.	मा. श्री रामवती चौधरी	नेपाली कांग्रेस	सुनसरी	समानुपातिक
१२५.	मा. श्री स्व.रामकुमारी यादव	एनेकपा (माओवादी)	सिरहा	प्रत्यक्ष
१२६.	मा. श्री राधा ज्ञवाली	नेकपा (एमाले)	रुपन्देही	समानुपातिक
१२७.	मा. श्री राधा देवी तिमल्सेना	नेकपा (एकीकृत)	काठमाडौं	समानुपातिक
१२८.	मा. श्री रामशीला ठाकुर	नेकपा (संयुक्त)	महोत्तरी	समानुपातिक
१२९.	मा. श्री रामरती राम	नेकपा (एमाले)	सिरहा	समानुपातिक
१३०.	मा. श्री रीमा नेपाली	नेकपा (एमाले)	रोल्पा	समानुपातिक
१३१.	मा. श्री रुक्मिणी चौधरी थारु	सङ्घीय लोकतान्त्रिक राष्ट्रिय मञ्च	दाङ	समानुपातिक
१३२.	मा. श्री रुपा (चौधरी)	एनेकपा (माओवादी)	कैलाली	प्रत्यक्ष
१३३.	मा. श्री रुपा वि.क.	एनेकपा (माओवादी)	पाल्पा	समानुपातिक
१३४.	मा. श्री रेणु चन्द्र (भट्ट)	एनेकपा (माओवादी)	बैतडी	प्रत्यक्ष
१३५.	मा. श्री रेणुका चौलागाईं	एनेकपा (माओवादी)	काभ्रेपलाञ्चोक	समानुपातिक
१३६.	मा. श्री रेणु दाहाल	एनेकपा (माओवादी)	चितवन	समानुपातिक
१३७.	मा. श्री रेणु यादव	म.ज.फो.,नेपाल	सप्तरी	प्रत्यक्ष
१३८.	मा. श्री लक्ष्मी शोर्पा	नेकपा (एमाले)	काठमाडौं	समानुपातिक
१३९.	मा. श्री ललिता किंगरिड मगर	नेपाली कांग्रेस	काभ्रेपलाञ्चोक	समानुपातिक
१४०.	मा. श्री ललिता साह	म.ज.फो.(लोकतान्त्रिक)	सुनसरी	समानुपातिक
१४१.	मा. श्री ललिताकुमारी साह	एनेकपा (माओवादी)	सप्तरी	समानुपातिक
१४२.	मा. श्री लक्ष्मी गुरुड	एनेकपा (माओवादी)	रामेछाप	समानुपातिक
१४३.	मा. श्री लक्ष्मीकुमारी चौधरी	एनेकपा (माओवादी)	सप्तरी	समानुपातिक
१४४.	मा. श्री लक्ष्मी परियार	नेपाली कांग्रेस	उदयपुर	समानुपातिक
१४५.	मा. श्री लीलादेवी मेहता	एनेकपा (माओवादी)	सुनसरी	समानुपातिक
१४६.	मा. श्री लीला न्याइच्याई	नेपाल मजदूर किसान पार्टी	भक्तपुर	समानुपातिक
१४७.	मा. श्री लीलाकुमारी बगाले सोमई	एनेकपा (माओवादी)	पाल्पा	प्रत्यक्ष
१४८.	मा. श्री लीला भण्डारी	एनेकपा (माओवादी)	कैलाली	प्रत्यक्ष
१४९.	मा. श्री लीला सुब्बा	नेपाली कांग्रेस	धनकुटा	समानुपातिक
१५०.	मा. श्री शारदादेवी कुमाल	नेकपा (एमाले)	चितवन	समानुपातिक
१५१.	मा. श्री शारदा घिमिरे	एनेकपा (माओवादी)	रुपन्देही	समानुपातिक

सि.न.	नाम थर	दलको नाम	जिल्ला	निर्वाचन प्रणाली
१५२.	मा. श्री शारदा भ्ना	नेकपा (एमाले)	धनुषा	समानुपातिक
१५३.	मा. श्री शारदा नेपाली	नेकपा (माले-समाजवादी)	बर्दिया	समानुपातिक
१५४.	मा. श्री शान्ता न्यौपाने	एनेकपा (माओवादी)	चितवन	समानुपातिक
१५५.	मा. श्री शान्ता चौधरी	नेकपा (एमाले)	दाङ	समानुपातिक
१५६.	मा. श्री शान्तीमाया तामाङ (पाखिन)	नेकपा (एमाले)	दोलखा	समानुपातिक
१५७.	मा. श्री शान्ति जिरेल	नेकपा (एमाले)	दोलखा	समानुपातिक
१५८.	मा. श्री शान्ति बस्नेत अधिकारी	नेकपा (एमाले)	काठमाडौं	समानुपातिक
१५९.	मा. श्री शान्तिदेवी चमार	नेकपा (एमाले)	कपिलवस्तु	समानुपातिक
१६०.	मा. श्री शान्तिदेवी राजवंशी	एनेकपा (माओवादी)	मोरङ	समानुपातिक
१६१.	मा. श्री शीला कतिला	नेकपा (एमाले)	काभ्रेपलाञ्चोक	मनोनित
१६२.	मा. श्री सुशीला कन्दुवा	एनेकपा (माओवादी)	तेह्रथुम	समानुपातिक
१६३.	मा. श्री सन्तमाया तामाङ	एनेकपा (माओवादी)	काभ्रेपलाञ्चोक	समानुपातिक
१६४.	मा. श्री सन्तोषी वि.क.	एनेकपा (माओवादी)	रोल्पा	समानुपातिक
१६५.	मा. श्री सत्य पहाडी	एनेकपा (माओवादी)	डोल्पा	समानुपातिक
१६६.	मा. श्री सरला रेग्मी	एनेकपा (माओवादी)	बर्दिया	प्रत्यक्ष
१६७.	मा. श्री सन्ध्यादेवी	म.ज.फो.नेपाल, गणतान्त्रिक	बाँके	समानुपातिक
१६८.	मा. श्री सरला यादव	नेकपा (एमाले)	रौतहट	समानुपातिक
१६९.	मा. श्री सपना प्रधान मल्ल	नेकपा (एमाले)	काठमाडौं	समानुपातिक
१७०.	मा. श्री सरस्वती चौधरी	नेपाली कांग्रेस	धनुषा	समानुपातिक
१७१.	मा. श्री समिता कार्की	एनेकपा (माओवादी)	खोटाङ	प्रत्यक्ष
१७२.	मा. श्री सविना वराम	एनेकपा (माओवादी)	गोरखा	मनोनित
१७३.	मा. श्री शकुन्तला लेप्चा	नेकपा एमाले	इलाम	समानुपातिक
१७४.	मा. श्री सलमा खतुन	म.ज.फो.नेपाल, गणतान्त्रिक	सर्लाही	समानुपातिक
१७५.	मा. श्री सविता देवी यादव	म.ज.फो.नेपाल, गणतान्त्रिक	सुनसरी	समानुपातिक
१७६.	मा. श्री सरिता गिरी	नेपाल सद्भावना पार्टी (आनन्दीदेवी)	सिरहा	समानुपातिक
१७७.	मा. श्री सावित्रा गुरुङ दुरा	एनेकपा (माओवादी)	तनहुँ	समानुपातिक
१७८.	मा. श्री सावित्रा भूसाल	नेकपा (एमाले)	काठमाडौं	समानुपातिक
१७९.	मा. श्री सावित्री सिंह	नेपाली कांग्रेस	रुपन्देही	समानुपातिक
१८०.	मा. श्री सीता गुरुङ	नेपाली कांग्रेस	तेह्रथुम	समानुपातिक
१८१.	मा. श्री सीताकुमारी पौडेल	नेकपा (एमाले)	चितवन	समानुपातिक
१८२.	मा. श्री सीता पोखरेल	एनेकपा (माओवादी)	तनहुँ	समानुपातिक

सि.न.	नाम थर	दलको नाम	जिल्ला	निर्वाचन प्रणाली
१८३.	मा. श्री सीतादेवी बौडेल	एनेकपा (माओवादी)	नवलपरासी	प्रत्यक्ष
१८४.	मा. श्री सुक्केया चौधरी थारु	एनेकपा (माओवादी)	कैलाली	समानुपातिक
१८५.	मा. श्री सुनिताकुमारी महतो	एनेकपा (माओवादी)	सिरहा	समानुपातिक
१८६.	मा. श्री सुष्मा शर्मा (धिमिरे)	एनेकपा (माओवादी)		प्रत्यक्ष
१८७.	मा. श्री सुप्रभा घिमिरे	नेपाली कांग्रेस	काठमाडौं	प्रत्यक्ष
१८८.	मा. श्री सुनदेवी जोशी	नेपाली कांग्रेस	चितवन	समानुपातिक
१८९.	मा. श्री सुमित्रादेवी राय यादव	तराई मधेस लोकतान्त्रिक पार्टी, नेपाल	सर्लाही	प्रत्यक्ष
१९०.	मा. श्री सुरिता कुमारी साह	म.ज.फो.नेपाल, गणतान्त्रिक	धनुषा	समानुपातिक
१९१.	मा. श्री सेवकीदेवी दास तत्मा	मजअ फोरम नेपाल (लोकतान्त्रिक)	सिरहा	समानुपातिक
१९२.	मा. श्री सोनाम छेजुङ्ग लामा	नेकपा (एमाले)	मुगु	समानुपातिक
१९३.	मा. श्री हलिसा खानुन (सोखिन)	एनेकपा (माओवादी)	सर्लाही	समानुपातिक
१९४.	मा. श्री हसिना मिया	नेकपा(एमाले)	स्याङ्जा	समानुपातिक
१९५.	मा. श्री हिमकुमारी सुनार	एनेकपा (माओवादी)	लमजुङ्ग	समानुपातिक
१९६.	मा. श्री हिसिला यामि	एनेकपा (माओवादी)	काठमाडौं	प्रत्यक्ष
१९७.	मा. श्री हीरा गुरुङ्ग	नेपाली कांग्रेस	खोटाङ्ग	समानुपातिक

स्रोत: संघीय संसद सचिवालय, कार्यव्यवस्था परामर्श शाखा

(च) दोस्रो संविधान सभा/व्यवस्थापिका-संसद (वि.सं.२०७०-वि.सं.२०७४)

पहिलो संविधान सभाबाट जनताका प्रतिनिधिद्वारा संविधान लेख्ने ऐतिहासिक अवसर प्राप्त भएतापनि निर्धारित समयमा संविधान सभाबाट संविधान निर्माण हुन नसकेपछि वि.सं. २०६९ जेठ १४ गते पहिलो संविधान सभा स्वतः विघटन भयो ।

पहिलो संविधान सभाकै सदस्य संख्या र निर्वाचन प्रणाली बमोजिम वि.सं. २०७० मंसिर ४ गते ६०१ सदस्यीय (पहिलो हुने निर्वाचित हुने निर्वाचन प्रणाली अनुसार निर्वाचित सदस्य २४० जना, समानुपातिक निर्वाचन प्रणाली अनुसार निर्वाचित सदस्य ३३५ जना र मन्त्रपरिषद्बाट मनोनीत सदस्य २६ जना) दोस्रो संविधान सभाको निर्वाचन सम्पन्न भएको थियो । दोस्रो संविधानसभामा पहिलो हुने निर्वाचित हुने निर्वाचन प्रणाली अनुसार निर्वाचित महिला सदस्य १० जना, समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीबाट निर्वाचित १५९ जना र मन्त्रपरिषद्बाट मनोनीत ४ गरी कुल १७६ जना महिला सदस्यहरूको प्रतिनिधित्व रहेको थियो । प्रतिनिधित्वको हिसाबले यो संख्या कूल सदस्य संख्याको २९.२८ प्रतिशत रहेको थियो ।^७

^७ संविधानसभा/व्यवस्थापिका-संसद सदस्य संक्षिप्त परिचय, २०७१, व्यवस्थापिका-संसद सचिवालय ।

तालिका नं.- ९

दोस्रो संविधान सभा/व्यवस्थापिका-संसदमा प्रतिनिधित्व गर्ने महिला सदस्यहरू
(वि.सं.२०७०-वि.सं.२०७४) :

सि.नं.	नाम, थर	दलको नाम	जिल्ला	निर्वाचन प्रणाली
१.	मा. श्री अञ्जनी श्रेष्ठ	नेपाली कांग्रेस	काठमाडौं	समानुपातिक
२.	मा. श्री अञ्जना चौधरी	एनेकपा (माओवादी)	बाँके	समानुपातिक
३.	मा. श्री अञ्जना ताम्ली	नेपाली कांग्रेस	धनकुटा	समानुपातिक
४.	मा. श्री अनारकली मिया	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	सल्यान	समानुपातिक
५.	मा. श्री अनिता कुमारी परियार	एनेकपा (माओवादी)	महोत्तरी	समानुपातिक
६.	मा. श्री अनिता देवकोटा	नेपाली कांग्रेस	दाङ	समानुपातिक
७.	मा. श्री अनुराधा थापामगर	नेपाल मजदुर किसान पार्टी	भक्तपुर	समानुपातिक
८.	मा. श्री अम्बिका खवास राजवंशी	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	भापा	समानुपातिक
९.	मा. श्री अम्बिका बस्नेत	नेपाली कांग्रेस	काठमाडौं	समानुपातिक
१०.	मा. श्री अमेरिका कुमारी	तराई मधेश सदभावना पार्टी नेपाल	सर्लाही	समानुपातिक
११.	मा. श्री अष्टलक्ष्मी शाक्य (बोहरा)	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	काठमाडौं	समानुपातिक
१२.	मा. श्री आनन्दी पन्त	रा.प्र.पा.	कन्चनपुर	समानुपातिक
१३.	मा. डा० आरजु राणा देउवा	नेपाली कांग्रेस	ललितपुर	समानुपातिक
१४.	मा. श्री आशा कोइराला	एनेकपा (माओवादी)	गोरखा	समानुपातिक
१५.	मा. श्री आशा चतुर्वेदी	म.ज.अ.फोरम, नेपाल (लोकतान्त्रिक)	पर्सा	समानुपातिक
१६.	मा. श्री आशा बि.क.	नेपाली कांग्रेस	बाँके	समानुपातिक
१७.	मा. श्री आशा यादव	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	सिराहा	समानुपातिक
१८.	मा. श्री इन्द्रा भ्वा	तराई-मधेश लोकतान्त्रिक पार्टी	धनुषा	समानुपातिक
१९.	मा. श्री ईश्वरी न्यौपाने	नेपाली कांग्रेस	कैलाली	समानुपातिक
२०.	मा. श्री उर्मिलादेवी शाह	संघीय समाजवादी पार्टी, नेपाल	धनुषा	समानुपातिक
२१.	मा. श्री उषा किरण अन्सारी	एनेकपा (माओवादी)	बारा	समानुपातिक
२२.	मा. श्री उषा गुरुङ्ग	नेपाली कांग्रेस	भापा	समानुपातिक
२३.	मा. श्री उषा यादव	मधेशी जनअधिकार फोरम, नेपाल	सिराहा	समानुपातिक

सि.नं.	नाम, थर	दलको नाम	जिल्ला	निर्वाचन प्रणाली
२४.	मा. श्री ओनसरी घर्ती	एनेकपा (माओवादी)	रोल्पा	प्रत्यक्ष
२५.	मा. श्री ओमदेवी मल्ल जोशी	नेपाली कांग्रेस	काठमाडौं	समानुपातिक
२६.	मा. श्री कमलाकुमारी घिमिरे	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	रामेछाप	समानुपातिक
२७.	मा. श्री कमलादेवी महतो	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	सर्लाही	समानुपातिक
२८.	मा. श्री कमलादेवी शर्मा	राप्रपा नेपाल	कास्की	समानुपातिक
२९.	मा. श्री कमला दोड	एनेकपा (माओवादी)	काभ्रेपलान्चोक	समानुपातिक
३०.	मा. श्री कमला पन्त	नेपाली कांग्रेस	गोरखा	समानुपातिक
३१.	मा. श्री कमला वि.क.	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (मा.ले.)	गुल्मी	समानुपातिक
३२.	मा. श्री कल्पना चौधरी	म.ज.अ.फोरम, नेपाल (लोकतान्त्रिक)	सुनसरी	समानुपातिक
३३.	मा. श्री कल्पना शर्मा जोशी	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	काठमाडौं	समानुपातिक
३४.	मा. श्री कल्पना सोप	नेपाली कांग्रेस	डोटी	समानुपातिक
३५.	मा. श्री कलसा देवी महारा	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (मा.ले.)	कन्चनपुर	समानुपातिक
३६.	मा. श्री कविताकुमारी सरदार	नेपाली कांग्रेस	मोरङ	समानुपातिक
३७.	मा. श्री कान्ता भट्टराई	राप्रपा नेपाल	काठमाडौं	समानुपातिक
३८.	मा. श्री किरण यादव	नेपाली कांग्रेस	महोत्तरी	प्रत्यक्ष
३९.	मा. श्री कृ. टेकु नेपाली	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	स्याङ्जा	समानुपातिक
४०.	मा. श्री कुन्तीकुमारी शाही	राप्रपा नेपाल	दैलेख	समानुपातिक
४१.	मा. श्री कुमारीलक्ष्मी राई	नेपाली कांग्रेस	ललितपुर	समानुपातिक
४२.	मा. श्री केशरी घर्ती मगर	एनेकपा (माओवादी)	बागलुङ	समानुपातिक
४३.	मा. श्री कौशर शाह	नेपाली कांग्रेस	काठमाडौं	समानुपातिक
४४.	मा. श्री गङ्गादेवी डाँगी		मोरङ	मनोनीत
४५.	मा. श्री गीता वाग्ले		चितवन	मनोनीत
४६.	मा. श्री गीता सिंह	रा.प्र.पा.	बाँके	समानुपातिक
४७.	मा. श्री गीता क्षेत्री	म.ज.अ.फोरम, नेपाल (लोकतान्त्रिक)	काठमाडौं	समानुपातिक
४८.	मा. श्री गोमा कुवर	एनेकपा (माओवादी)	जुम्ला	समानुपातिक
४९.	मा. श्री गौरा प्रसाई (कोइराला)	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	कैलाली	समानुपातिक
५०.	मा. श्री गौरीकुमारी ओली	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	डोटी	समानुपातिक
५१.	मा. श्री गंगा चौधरी(सत्वौवा)	थरुहट तराई पार्टी नेपाल	दाङ	समानुपातिक

सि.नं.	नाम, थर	दलको नाम	जिल्ला	निर्वाचन प्रणाली
५२.	मा. श्री चन्द्रादेवी जोशी	नेपाली कांग्रेस	बझाङ्ग	समानुपातिक
५३.	मा. श्री चित्रलेखा यादव	नेपाली कांग्रेस	सिराहा	समानुपातिक
५४.	मा. श्री छाँया शर्मा पन्त	मधेशी जनअधिकार फोरम, नेपाल	काठमाडौं	समानुपातिक
५५.	मा. श्री जन्तुन निसा धुनिया	मधेशी जनअधिकार फोरम, नेपाल	रुपन्देही	समानुपातिक
५६.	मा. श्री जयन्ती देवी राई	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	भोजपुर	समानुपातिक
५७.	मा. श्री जानकी कुमारी साउद रावल	एनेकपा (माओवादी)	अछाम	समानुपातिक
५८.	मा. श्री जीवनकुमारी घिमिरे	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	भक्रापा	समानुपातिक
५९.	मा. श्री टुकाभद्रा हमाल	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	चितवन	समानुपातिक
६०.	मा. डा. डिम्पल कुमारी भ्रा	संघीय सद्भावना पार्टी	रौतहट	समानुपातिक
६१.	मा. श्री तारा देवी राई	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	मोरङ्ग	समानुपातिक
६२.	मा. श्री तुलसा राना	एनेकपा (माओवादी)	पाल्पा	समानुपातिक
६३.	मा. श्री तेजकुमारी पौडेल	एनेकपा (माओवादी)	कास्की	समानुपातिक
६४.	मा. श्री दिपशिखा शर्मा ढकाल	नेपाली कांग्रेस	धनुषा	समानुपातिक
६५.	मा. श्री दिलमाया धामी	एनेकपा (माओवादी)	बारा	समानुपातिक
६६.	मा. श्री दिलशोभा पुन (खड्का)	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	गुल्मी	समानुपातिक
६७.	मा. श्री दुर्गा खुना	एनेकपा (माओवादी)	कन्चनपुर	समानुपातिक
६८.	मा. श्री दुर्गा पौडेल	राष्ट्रिय जनमोर्चा	कपिलवस्तु	समानुपातिक
६९.	मा. श्री दुलारी देवी	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	सर्लाही	समानुपातिक
७०.	मा. श्री दुलारी हरिजन	एनेकपा (माओवादी)	नवलपरासी	समानुपातिक
७१.	मा. श्री धनमाया विश्वकर्मा (खनाल)	एनेकपा (माओवादी)	धनकुटा	समानुपातिक
७२.	मा. श्री धना पहरी	एनेकपा (माओवादी)	वैतडी	समानुपातिक
७३.	मा. श्री धानो महारा	राप्रपा नेपाल	सिराहा	समानुपातिक
७४.	मा. श्री नरदेवी पुन मगर	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	म्याग्दी	समानुपातिक
७५.	मा. श्री निर्जला राउत	राष्ट्रिय मधेश समाजवादी पार्टी	सिराहा	समानुपातिक
७६.	मा. श्री निशाकुमारी साह	एनेकपा (माओवादी)	सिराहा	समानुपातिक
७७.	मा. श्री नेजमा आलम	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	बारा	प्रत्यक्ष
७८.	मा. श्री पार्वता डि.सी. चौधरी	नेपाली कांग्रेस	दाङ्ग	प्रत्यक्ष

सि.नं.	नाम, थर	दलको नाम	जिल्ला	निर्वाचन प्रणाली
७९.	मा. श्री पुष्पलता लामा	नेपाली कांग्रेस	धनुषा	समानुपातिक
८०.	मा. श्री पेम्बा लामा	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	सिन्धुपाल्चोक	समानुपातिक
८१.	मा. श्री प्रतिक्षा तिवारी मुखिया	एनेकपा (माओवादी)	धनुषा	समानुपातिक
८२.	मा. श्री प्रभादेवी बज्राचार्य	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	संखुवासभा	समानुपातिक
८३.	मा. श्री प्रमिलादेवी दास	नेपाली कांग्रेस	महोत्तरी	समानुपातिक
८४.	मा. श्री प्रमिला राणा	ने.क.पा. (संयुक्त)	काठमाडौं	समानुपातिक
८५.	मा. श्री फुलभरी देवी	एनेकपा (माओवादी)	पर्सा	समानुपातिक
८६.	मा. श्री बसुन्धरा रोकाया	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	बाजुरा	समानुपातिक
८७.	मा. श्री भेषकुमारी राउत (भट्टराई)	एनेकपा (माओवादी)	उदयपुर	समानुपातिक
८८.	मा. श्री भोटनीदेवी खवास	नेपाली कांग्रेस	मोरङ्ग	समानुपातिक
८९.	मा. श्री मदनकुमारी शाह	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	कैलाली	समानुपातिक
९०.	मा. श्री मधु शाही ठकुरी	नेपाली कांग्रेस	बारा	समानुपातिक
९१.	मा. श्री ममता गिरी	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	सिराहा	समानुपातिक
९२.	मा. श्री महालक्ष्मी उपाध्याय (डिना)	नेपाली कांग्रेस	काठमाडौं	समानुपातिक
९३.	मा. श्री महिन लिम्बु	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	धनकुटा	समानुपातिक
९४.	मा. श्री महेन्द्र कुमारी लिम्बु	नेपाली कांग्रेस	भापा	समानुपातिक
९५.	मा. श्री माधवी रानी साह	सद्भावना पार्टी	धनुषा	समानुपातिक
९६.	मा. श्री मिठु मल्ल	नेपाली कांग्रेस	रुकुम	समानुपातिक
९७.	मा. श्री मिथिला चौधरी	ने.क.पा. (संयुक्त)	सप्तरी	समानुपातिक
९८.	मा. श्री मिना चौधरी	तराई-मधेश लोकतान्त्रिक पार्टी	कैलाली	समानुपातिक
९९.	मा. श्री मिना देवी यादव	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	मोरङ्ग	समानुपातिक
१००.	मा. श्री मिनाक्षी भा	नेपाली कांग्रेस	धनुषा	समानुपातिक
१०१.	मा. श्री मिरा पोखरेल (ध्वोजु)		काठमाडौं	मनोनीत
१०२.	मा. श्री मिलन कुमारी राजवंशी	नेपाल परिवार दल	भापा	समानुपातिक
१०३.	मा. श्री मीना पुन	राष्ट्रिय जनमोर्चा	बागलुङ	समानुपातिक
१०४.	मा. श्री मुक्ताकुमारी यादव	नेपाली कांग्रेस	धनुषा	समानुपातिक
१०५.	मा. श्री मञ्जुकुमारी चौधरी	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	उदयपुर	प्रत्यक्ष
१०६.	मा. श्री यशोदाकुमारी लामा	दलित जनजाति पार्टी	धनुषा	समानुपातिक

सि.नं.	नाम, थर	दलको नाम	जिल्ला	निर्वाचन प्रणाली
१०७.	मा. श्री रत्नदेवी गुरुङ	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	मोरङ्ग	समानुपातिक
१०८.	मा. श्री रत्न शेरचन	नेपाली कांग्रेस	बागलुङ्ग	समानुपातिक
१०९.	मा. श्री रन्जनाकुमारी सरकार	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	सर्लाही	समानुपातिक
११०.	मा. श्री रन्जना श्रेष्ठ	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	महोत्तरी	समानुपातिक
१११.	मा. श्री रबनी चौधरी	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	कैलाली	समानुपातिक
११२.	मा. श्री रमणी राम	म.ज.अ.फोरम, नेपाल (लोकतान्त्रिक)	सप्तरी	समानुपातिक
११३.	मा. श्री रश्मी ठाकुर	नेपाली कांग्रेस	धनुषा	समानुपातिक
११४.	मा. श्री राजकुमारी गडेरिया	तराई-मधेश लोकतान्त्रिक पार्टी	रुपन्देही	समानुपातिक
११५.	मा. श्री राजलक्ष्मी गोल्छा	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	मोरङ्ग	समानुपातिक
११६.	मा. श्री राजेश्वरी देवी	राप्रपा नेपाल	सर्लाही	समानुपातिक
११७.	मा. श्री राज्य लक्ष्मी श्रेष्ठ (काठमाडौं)	नेपाली कांग्रेस	काठमाडौं	समानुपातिक
११८.	मा. श्री राज्यलक्ष्मी श्रेष्ठ (नुवाकोट)	रा.प्र.पा.	नुवाकोट	समानुपातिक
११९.	मा. श्री राधादेवी तिमिल्सिना	संघीय समाजवादी पार्टी, नेपाल	काठमाडौं	समानुपातिक
१२०.	मा. श्री राधिका तामाङ	एनेकपा (माओवादी)	नुवाकोट	समानुपातिक
१२१.	मा. श्री राम दुलारी चौधरी	राप्रपा नेपाल	कैलाली	समानुपातिक
१२२.	मा. श्री राममाया बोगटी		नुवाकोट	मनोनीत
१२३.	मा. श्री रिता रावल	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	जाजरकोट	समानुपातिक
१२४.	मा. श्री रीता शाही	नेपाली कांग्रेस	हुम्ला	समानुपातिक
१२५.	मा. श्री रुकमिणी चौधरी	संघीय लोकतान्त्रिक राष्ट्रिय मञ्च (थरुहट)	दाङ	समानुपातिक
१२६.	मा. श्री रुपा महर्जन श्रेष्ठ	एनेकपा (माओवादी)	काठमाडौं	समानुपातिक
१२७.	मा. श्री रेखा शर्मा	एनेकपा (माओवादी)	दाङ्ग	समानुपातिक
१२८.	मा. श्री रंजु कुमारी भ्वा	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	सप्तरी	समानुपातिक
१२९.	मा. श्री ललिताकुमारी रेग्मी	एनेकपा (माओवादी)	दैलेख	समानुपातिक
१३०.	मा. श्री लक्ष्मीकुमारी चौधरी	मधेशी जनअधिकार फोरम, नेपाल	सप्तरी	समानुपातिक
१३१.	मा. श्री लक्ष्मी थापा पासमान	रा.प्र.पा.	धनुषा	समानुपातिक
१३२.	मा. श्री लक्ष्मीदेवी भण्डारी	नेपाली कांग्रेस	रामेछाप	समानुपातिक
१३३.	मा. श्री लिलादेवी श्रेष्ठ	राप्रपा नेपाल	इलाम	समानुपातिक

सि.नं.	नाम, थर	दलको नाम	जिल्ला	निर्वाचन प्रणाली
१३४.	मा. श्री लिला मगर	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	ललितपुर	समानुपातिक
१३५.	मा. श्री लीला कोइराला	नेपाली कांग्रेस	धनुषा	समानुपातिक
१३६.	मा. श्री वविना मोक्तान लावती	राप्रपा नेपाल	पाँचथर	समानुपातिक
१३७.	मा. श्री विद्यादेवी भण्डारी	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	भोजपुर	समानुपातिक
१३८.	मा. श्री विन्दादेवी आले (राना)	नेपाली कांग्रेस	स्याङ्जा	समानुपातिक
१३९.	मा. श्री विष्णुमाया परियार	नेपाली कांग्रेस	चितवन	समानुपातिक
१४०.	मा. श्री वेदमाया भण्डारी (शाक्य)	एनेकपा (माओवादी)	संखुवासभा	समानुपातिक
१४१.	मा. श्री शकुन्तला राजभण्डारी (कार्की)	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	ओखलढुंगा	समानुपातिक
१४२.	मा. श्री शयन्द्र बान्तवा	राप्रपा नेपाल	सुनसरी	समानुपातिक
१४३.	मा. श्री शान्ता मानवी	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	नवलपरासी	समानुपातिक
१४४.	मा. श्री शान्तीदेवी चौधरी	नेपाली कांग्रेस	उदयपुर	समानुपातिक
१४५.	मा. श्री शारदाकुमारी विश्वकर्मा	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	दाङ	समानुपातिक
१४६.	मा. श्री शारदा पौडेल	नेपाली कांग्रेस	कास्की	प्रत्यक्ष
१४७.	मा. श्री शिवकुमारी गोतामे (सार्की) नगरकोटी	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	चितवन	समानुपातिक
१४८.	मा. श्री शीला शर्मा(खड्का)	नेपाली कांग्रेस	काठमाडौं	समानुपातिक
१४९.	मा. श्री शुशिला चौधरी	नेपाली कांग्रेस	दाङ	प्रत्यक्ष
१५०.	मा. श्री शृसिला नेपाल	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	काभ्रेपलान्चोक	समानुपातिक
१५१.	मा. श्री शैलकुमारी देवी	सद्भावना पार्टी	सर्लाही	समानुपातिक
१५२.	मा. श्री सविद्या प्रवीण	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	बाँके	समानुपातिक
१५३.	मा. श्री सरवत आरा खानम हलुवाईनी	नेपाली कांग्रेस	बाँके	समानुपातिक
१५४.	मा. श्री सरस्वती वजिमथ	नेपाली कांग्रेस	खोटाङ्ग	समानुपातिक
१५५.	मा. श्री सरिताकुमारी यादव	मधेशी जनअधिकार फोरम (गणतान्त्रिक)	सिराहा	समानुपातिक
१५६.	मा. श्री सरिता प्रसाई	नेपाली कांग्रेस	भापा	समानुपातिक
१५७.	मा. श्री सरोज शर्मा	रा.प्र.पा.	काठमाडौं	समानुपातिक
१५८.	मा. श्री सावित्री देवी चौधरी	नेपाली कांग्रेस	चितवन	समानुपातिक
१५९.	मा. श्री सिर्जना तरामु खत्री	एनेकपा (माओवादी)	गुल्मी	समानुपातिक

सि.नं.	नाम, थर	दलको नाम	जिल्ला	निर्वाचन प्रणाली
१६०.	मा. श्री सिता गिरी (ओली)	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	कास्की	प्रत्यक्ष
१६१.	मा. श्री सिता गुरुङ्ग	नेपाली कांग्रेस	तह्रथुम	समानुपातिक
१६२.	मा. श्री सिता देवी यादव	नेपाली कांग्रेस	सिराहा	प्रत्यक्ष
१६३.	मा. श्री सिन्धु जलेसा बुढाथोकी	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	नवलपरासी	समानुपातिक
१६४.	मा. श्री सिमा कुमारी वि.क.	राष्ट्रिय जनमुक्ति पार्टी	रुपन्देही	समानुपातिक
१६५.	मा. श्री सीता नेपाली	एनेकपा (माओवादी)	सुर्खेत	समानुपातिक
१६६.	मा. श्री सीता लुइटेल (ज्जवाली)	राप्रपा नेपाल	काठमाडौं	समानुपातिक
१६७.	मा. श्री सुजता परियार	नेपाली कांग्रेस	इलाम	समानुपातिक
१६८.	मा. श्री सुजाता कोइराला	नेपाली कांग्रेस	मोरङ्ग	समानुपातिक
१६९.	मा. श्री सुमित्रा थरुनी	म.ज.अ.फोरम, नेपाल (लोकतान्त्रिक)	सुनसरी	समानुपातिक
१७०.	मा. श्री सुवर्ण ज्वारचन	नेपाली कांग्रेस	गुल्मी	समानुपातिक
१७१.	मा. श्री सोनिया यादव	एकीकृत ने.क.पा. (माओवादी)	रुपन्देही	समानुपातिक
१७२.	मा. श्री संगीता मण्डल (धानुक)	नेपाली कांग्रेस	महोत्तरी	समानुपातिक
१७३.	मा. श्री श्रीकान्ती पासी	राप्रपा नेपाल	कपिलवस्तु	समानुपातिक
१७४.	मा. श्री श्रीमाया थकाली	ने.क.पा. (ए.मा.ले)	मुस्ताङ्ग	समानुपातिक
१७५.	मा. श्री ज्ञान कुमारी छन्त्याल	नेपाली कांग्रेस	बागलुङ्ग	प्रत्यक्ष
१७६.	मा. श्री ज्ञानु देवी गैरे	ने.क.पा. (ए.मा.ले.)	डडेलधुरा	समानुपातिक

स्रोत: संघीय संसद सचिवालय, कार्यव्यवस्था परामर्श शाखा

यसरी दोस्रो संविधान सभामा पहिलो संविधान सभाको तुलनामा महिला सदस्यहरुको प्रतिनिधित्व तुलनात्मक रूपमा केही कम रहेको थियो ।

(छ) संघीय संसद (वि.सं.२०७४) :

वि.सं. २०७२ असोज ३ गते जारी भएको नेपालको संविधानको धारा ८३ मा प्रतिनिधि सभा र राष्ट्रिय सभा नामका दुई सदन सहितको ३३४ सदस्यीय एक संघीय व्यवस्थापिका रहने व्यवस्था रहेको छ ।

प्रतिनिधि सभा :

नेपालको संविधानको धारा ८४ मा प्रतिनिधि सभाको गठन प्रक्रिया देहाय बमोजिम हुने व्यवस्था छ :^५

- (क) प्रत्येक निर्वाचन क्षेत्रबाट एक जनाको दरले पहिलो हुने निर्वाचित हुने निर्वाचन प्रणाली अनुसार १६५ सदस्य,
- (ख) सम्पूर्ण देशलाई एक निर्वाचन क्षेत्र मानी राजनीतिक दललाई मत दिने समानुपातिक निर्वाचन प्रणाली बमोजिम निर्वाचित हुने एक सय दश सदस्य ।

संघीय संसदमा प्रतिनिधित्व गर्ने प्रत्येक राजनीतिक दलबाट निर्वाचित कुल सदस्य संख्यको कम्तीमा एक तिहाइ सदस्य महिला हुनुपर्ने नेपालको संविधानको धारा ८४ को उपधारा (८) मा व्यवस्था गरिएको छ । तर, त्यसरी निर्वाचित गर्दा प्रत्यक्ष निर्वाचन प्रणाली बमोजिम निर्वाचित सदस्यहरूमध्ये कुनै राजनीतिक दलको एक तिहाइ सदस्य महिला निर्वाचित हुन नसकेमा त्यस्तो राजनीतिक दलले समानुपातिक निर्वाचन प्रणाली बमोजिम सदस्य निर्वाचित गर्दा आफ्नो दलबाट संघीय संसदमा निर्वाचित हुने कुल सदस्यको कम्तीमा एक तिहाइ महिला सदस्य हुने गरी निर्वाचित गर्नुपर्ने व्यवस्था पनि संविधानमा गरिएको छ ।

नेपालको संविधानमा प्रतिनिधि सभाको गठन हुने प्रावधान रहे बमोजिम वि.सं. २०७४ मंसीर १० र २१ गते संघीय संसदको प्रतिनिधि सभा सदस्यको निर्वाचन भएको थियो । उक्त निर्वाचनबाट संघीय संसदको प्रतिनिधि सभामा निर्वाचित महिला सदस्यहरूको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ :तालिका नं.- १०

प्रतिनिधि सभाका महिला सदस्यहरू (वि.सं. २०७४) :

सि.नं.	सदस्यको नाम, थर	राजनीतिक दल	जिल्ला	निर्वाचन प्रक्रिया
१	मा.श्री अञ्जना विशंखे	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	काठमाडौं	समानुपातिक
२	मा.श्री अमृता थापा	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	स्याङ्जा	समानुपातिक
३	मा.श्री अमृता देवी अग्रहरी	राष्ट्रिय जनता पार्टी नेपाल	कपिलवस्तु	समानुपातिक
४	मा.श्री आशा कुमारी वि.क.	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	बझाङ्ग	समानुपातिक
५	मा.श्री ईन्दु कुमारी शर्मा	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	महोत्तरी	समानुपातिक

^५ नेपालको संविधान पेज नं. ४१

सि.नं.	सदस्यको नाम, थर	राजनीतिक दल	जिल्ला	निर्वाचन प्रक्रिया
६	मा.श्री उमा रेग्मी	नेपाली कांग्रेस	चितवन	समानुपातिक
७	मा.श्री ओनसरी घर्ती	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	रोल्पा	समानुपातिक
८	मा.श्री कमला रोका	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	रुकुम-पूर्वी भाग	प्रत्यक्ष
९	मा.श्री कलिला खातुन	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	तनहुँ	समानुपातिक
१०	मा.श्री कलु देवी विश्वकर्मा	संघीय समाजवादी फोरम, नेपाल	कैलाली	समानुपातिक
११	मा.श्री कल्याणी कुमारी खड्का	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	रौतहट	समानुपातिक
१२	मा.श्री कु. तुल्सि थापा	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	बर्दिया	समानुपातिक
१३	मा.श्री कुमारी मेचे	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	भापा	समानुपातिक
१४	मा.श्री गंगा चौधरी (सत्तौवा)	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	दाङ	समानुपातिक
१५	मा.श्री गोमा देवकोटा	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	सिन्धुली	समानुपातिक
१६	मा.श्री चन्दा चौधरी	राष्ट्रिय जनता पार्टी नेपाल	सर्लाही	समानुपातिक
१७	मा.श्री चाँद तारा कुमारी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	पर्सा	समानुपातिक
१८	मा.श्री चित्रलेखा यादव	नेपाली कांग्रेस	सिराहा	समानुपातिक
१९	मा.श्री जयपुरी घर्ती	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	रोल्पा	समानुपातिक
२०	मा.श्री जुली कुमारी महतो	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	धनुषा	समानुपातिक
२१	मा.श्री डिला संग्रौला (पंत)	नेपाली कांग्रेस	मोरङ्ग	समानुपातिक
२२	मा.श्री तिर्था गौतम	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	रुकुम	समानुपातिक
२३	मा.श्री थममाया थापा	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	म्याग्दी	समानुपातिक
२४	मा.श्री दिल कुमारी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	महोत्तरी	समानुपातिक
२५	मा.श्री दुर्गा कुमारी विश्वकर्मा	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	कास्की	समानुपातिक
२६	मा.श्री दुर्गा पौडेल	राष्ट्रिय जनमोर्चा	प्युठान-१	प्रत्यक्ष
२७	मा.श्री दुलारी देवी खत्वेनि	राष्ट्रिय जनता पार्टी नेपाल	सप्तरी	समानुपातिक
२८	मा.श्री धर्माशीला चापागाईं	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	भापा	समानुपातिक

सि.नं.	सदस्यको नाम, थर	राजनीतिक दल	जिल्ला	निर्वाचन प्रक्रिया
२९	मा.श्री नमिता कुमारी चौधरी	नेपाली काँग्रेस	सप्तरी	समानुपातिक
३०	मा.श्री नरमाया ढकाल	राष्ट्रिय जनता पार्टी नेपाल	स्याङ्जा	समानुपातिक
३१	मा.श्री नविना लामा	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	काभ्रेपलाञ्चोक	समानुपातिक
३२	मा.श्री निरा देवी जैरु	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	डडेलधुरा	समानुपातिक
३३	मा.श्री निरु देवी पाल	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	कञ्चनपुर	समानुपातिक
३४	मा.श्री निर्जला राउत	राष्ट्रिय जनता पार्टी नेपाल	सिराहा	समानुपातिक
३५	मा.श्री पद्मा कुमारी अर्याल	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	स्याङ्जा-२	प्रत्यक्ष
३६	मा.श्री पम्फा भुसाल	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	ललितपुर-३	प्रत्यक्ष
३७	मा. श्री पवित्रा निरौला (खरेल)	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	भापा-२	प्रत्यक्ष
३८	मा.श्री पार्वता डी.सी. (चौधरी)	नेपाली काँग्रेस	दाङ	समानुपातिक
३९	मा.श्री पार्वती कुमारी विशुन्के	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	दैलेख	समानुपातिक
४०	मा.श्री पुष्पाकुमारी कर्ण कायस्त	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	पर्सा	समानुपातिक
४१	मा.श्री पुष्पा गौतम	नेपाली काँग्रेस	अर्घाखाँची	समानुपातिक
४२	मा.श्री पूर्णकुमारी सुवेदी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	बाँके	समानुपातिक
४३	मा.श्री प्रमिला राई	नेपाली काँग्रेस	उदयपुर	समानुपातिक
४४	मा.श्री विमला नेपाली	नेपाली काँग्रेस	दाङ	समानुपातिक
४५	मा.श्री विमला बि.क.	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	बर्दिया	समानुपातिक
४६	मा.श्री मन कुमारी जि.सी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	बाग्लुङ	समानुपातिक
४७	मा.श्री महेन्द्र कुमारी लिम्बु	नेपाली काँग्रेस	भापा	समानुपातिक
४८	मा.श्री माया देवी न्यौपाने	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	काठमाडौं	समानुपातिक
४९	मा.श्री मिना सुब्बा	नेपाली काँग्रेस	सुनसरी	समानुपातिक
५०	मा.श्री मिनाक्षी भा	नेपाली काँग्रेस	धनुषा	समानुपातिक
५१	मा.श्री मीना पाण्डे	नेपाली काँग्रेस	सर्लाही	समानुपातिक
५२	मा.श्री मैनाकुमारी भण्डारी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	गुल्मी	समानुपातिक

सि.नं.	सदस्यको नाम, थर	राजनीतिक दल	जिल्ला	निर्वाचन प्रक्रिया
५३	मा.श्री यशोदा गुरुङ सुवेदी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	मनाङ	समानुपातिक
५४	मा.श्री रगंमती शाही	नेपाली कांग्रेस	हुम्ला	समानुपातिक
५५	मा.श्री राधाकुमारी ज्ञवाली	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	रुपन्देही	समानुपातिक
५६	मा.श्री रानी मण्डल	राष्ट्रिय जनता पार्टी नेपाल	सप्तरी	समानुपातिक
५७	मा.श्री रामकुमारी चौधरी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	सुनसरी	समानुपातिक
५८	मा.श्री रामकुमारी भर्तृक्री	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	काठमाडौं	समानुपातिक
५९	मा.श्री रुही नाज	संघीय समाजवादी फोरम, नेपाल	रर्लाही	समानुपातिक
६०	मा.श्री रेखा कुमारी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	रौतहट	समानुपातिक
६१	मा.श्री रेखा शर्मा	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	दाङ	समानुपातिक
६२	मा.श्री रेनुकुमारी यादव	संघीय समाजवादी फोरम, नेपाल	सप्तरी	समानुपातिक
६३	मा.श्री रेनुका गुरुङ	संघीय समाजवादी फोरम, नेपाल	काठमाडौं	समानुपातिक
६४	मा.श्री लक्ष्मीकुमारी चौधरी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	कैलाली	समानुपातिक
६५	मा.श्री लक्ष्मी परियार	नेपाली कांग्रेस	उदयपुर	समानुपातिक
६६	मा.श्री विनाकुमारी श्रेष्ठ	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	काठमाडौं	समानुपातिक
६७	मा.श्री विनादेवी बुढाथोकी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	कञ्चनपुर	समानुपातिक
६८	मा.श्री विन्दा पाण्डे	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	काठमाडौं	समानुपातिक
६९	मा.श्री विमला विश्वकर्मा	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	भापा	समानुपातिक
७०	मा.श्री विष्णु शर्मा	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	दाङ	समानुपातिक
७१	मा.श्री वीना मगर	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	कञ्चनपुर-१	प्रत्यक्ष
७२	मा.श्री बोधमाया कुमारी यादव	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	धनुषा	समानुपातिक
७३	मा.श्री शशी श्रेष्ठ	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	काठमाडौं	समानुपातिक
७४	मा.श्री शान्ता चौधरी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	दाङ	समानुपातिक

सि.नं.	सदस्यको नाम, थर	राजनीतिक दल	जिल्ला	निर्वाचन प्रक्रिया
७५	मा.श्री शान्तीमाया तामाङ पाखीन	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	दोलखा	समानुपातिक
७६	मा.श्री शिवमाया तुम्वाहाङफे	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	मोरङ्ग	समानुपातिक
७७	मा.श्री सत्य पहाडी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	जाजरकोट	समानुपातिक
७८	मा.श्री समीना हुसेन	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	रौतहट	समानुपातिक
७९	मा.श्री सरलाकुमारी यादव	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	रौतहट	समानुपातिक
८०	मा.श्री सरवत आरा खानम	नेपाली काँग्रेस	बाँके	समानुपातिक
८१	मा.श्री सरिता गिरी	संघीय समाजवादी फोरम, नेपाल	सिराहा	समानुपातिक
८२	मा.श्री सरीताकुमारी गिरी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	सप्तरी	समानुपातिक
८३	मा.श्री सरीता न्यौपाने	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	काठमाडौं	समानुपातिक
८४	मा.श्री सानु सिवा	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	इलाम	समानुपातिक
८५	मा.श्री सीतादेवी यादव	नेपाली काँग्रेस	सिराहा	समानुपातिक
८६	मा.श्री सुजाता कोईराला	नेपाली काँग्रेस	मोरङ्ग	समानुपातिक
८७	मा.श्री सुजाता परियार	नेपाली काँग्रेस	इलाम	समानुपातिक
८८	मा.श्री सुजिता शाक्य	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	काठमाडौं	समानुपातिक
८९	मा.श्री हिरा गुरुङ	नेपाली काँग्रेस	खोटाङ्ग	समानुपातिक
९०	मा.श्री ज्ञानकुमारी छन्त्याल	नेपाली काँग्रेस	बाग्लुङ	समानुपातिक

स्रोत: प्रतिनिधि सभामा निर्वाचित सदस्यहरूको विवरण, निर्वाचन आयोग, वि.सं. २०७४, कार्यव्यवस्था परामर्श शाखा, प्रतिनिधि सभा, संघीय संसद सचिवालय

यस प्रकार संघीय संसदको प्रतिनिधि सभामा प्रत्यक्ष निर्वाचन प्रणाली बाट ६ जना र समानुपातिक निर्वाचन प्रणाली बाट ८४ जना गरी कुल ९० जना महिला सदस्यहरूको प्रतिनिधित्व रहेको छ । प्रतिशतको हिसाबले यो ३२.७३ प्रतिशत हुन आउँछ ।

राष्ट्रिय सभा :

नेपालको संविधानको धारा ८६ बमोजिम ५९ सदस्यीय राष्ट्रिय सभाको गठन विधि देहाय बमोजिम रहेको छ :^९

^९ नेपालको संविधान पेज नं. ४२,४३

- (क) प्रदेश सभाका सदस्य, गाउँपालिकाका अध्यक्ष र उपाध्यक्ष तथा नगरपालिकाका प्रमुख र उपप्रमुख रहेको निर्वाचक मण्डलद्वारा संघीय कानून बमोजिम प्रदेश सभाका सदस्य, गाउँपालिकाका अध्यक्ष र उपाध्यक्ष तथा नगरपालिकाका प्रमुख र उपप्रमुखको मतको भार फरक हुने गरी प्रत्येक प्रदेशबाट कम्तीमा तीन जना महिला, एक जना दलित र एक जना अपांगता भएका वा अल्पसंख्यक सहित आठ जना गरी निर्वाचित छपन्न जना,
- (ख) नेपाल सरकारको सिफारिसमा राष्ट्रपतिबाट मनोनीत कम्तीमा एक जना महिला सहित तीन जना ।

माथि उल्लेखित प्रक्रिया बमोजिम वि.सं. २०७४ माघ २४ गते सम्पन्न निर्वाचन र राष्ट्रपतिबाट मनोनीत सहित ५९ सदस्यीय राष्ट्रिय सभामा महिला सदस्यहरुको सहभागिता देहाय बमोजिम रहेको छ :

तालिका नं.- ११

राष्ट्रिय सभामा निर्वाचित महिला सदस्यहरु (वि.सं. २०७४) :

सि.नं.	सदस्यको नाम, थर	राजनीतिक दलको नाम	प्रदेश नं.
१	मा.श्री अनिता देवकोटा	नेपाली काँग्रेस	५
२	मा.श्री इन्दु कडरिया	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	७
३	मा.श्री उदया शर्मा/पौडेल	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	३
४	मा.श्री कमलाकुमारी ओली	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	७
५	मा.श्री कविता बोगटी	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	६
६	मा.श्री कोमल ओली	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	५
७	मा.श्री तारादेवी भट्ट	नेपाली काँग्रेस	७
८	मा.श्री दिपा गुरुङ	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	४
९	मा.श्री दीलकुमारी रावल थापा (पार्वती)	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	३
१०	मा.श्री धनकुमारी खतिवडा	नेपाली काँग्रेस	३
११	मा.श्री नन्दा चपाई	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	६
१२	मा.श्री नैनकला ओझा	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	१
१३	मा.श्री प्रमिला कुमारी	संघिय समाजवादी फोरम नेपाल	२
१४	मा.श्री मिना बुढा	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	५
१५	मा.श्री मुक्ताकुमारी यादव	नेपाली काँग्रेस	२
१६	मा.श्री युटोल तामाङ	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	६
१७	मा.श्री विना पोखरेल	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	१
१८	मा.श्री विन्दादेवी आले (राना)	नेपाली काँग्रेस	४

सि.नं.	सदस्यको नाम, थर	राजनीतिक दलको नाम	प्रदेश नं.
१९	मा. डा. विमला राई पौड्याल	मनोनित	
२०	मा.श्री शशिकला दाहाल	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	२
२१	मा.श्री शान्तीकुमारी अधिकारी जि.सि.	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (ने क पा)	४
२२	मा.श्री सरिता प्रसाई	नेपाली काँग्रेस	१

स्रोत: राष्ट्रिय सभामा निर्वाचित सदस्यहरूको विवरण, निर्वाचन आयोग, वि.सं. २०७४,
कार्यव्यवस्था परामर्श शाखा, राष्ट्रिय सभा, संघीय संसद सचिवालय

यसरी ५९ सदस्यीय राष्ट्रिय सभामा २२ जना महिला सदस्यहरूको सहभागिता रहेको पाइन्छ। प्रतिशतको हिसाबले यो सहभागिता ३७.२९ प्रतिशत हुन आउँछ।

प्रतिनिधि सभा र राष्ट्रिय सभामा गरी जम्मा ११२ जना महिला सदस्यहरूको संघीय संसदमा प्रतिनिधित्व रहेको पाइन्छ। यस प्रकार संघीय संसदमा महिलाहरूको प्रतिनिधित्व ३३.५३ प्रतिशत रहेको छ।

सारांश :

“नेपालको संसदमा महिला सहभागिता” शीर्षकको यस पुस्तिकामा वि.सं. २०१५ देखि वि.सं. २०७४ सम्म संसदमा महिलाहरूको सहभागिता सम्बन्धी विवरणहरू समेटिएको छ। मुलुकमा प्रजातन्त्रको स्थापना हुनु अघिसम्म नीति निर्माण तहमा महिलाहरूको सहभागिता न्यून रहेकोमा नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ ले संसदीय निर्वाचनमा प्रतिनिधि सभामा कम्तिमा ५% महिला उम्मेदवार हुनुपर्ने व्यवस्था गरेको थियो भने राष्ट्रिय सभामा कम्तिमा ३ जना महिला सदस्य हुनुपर्ने संवैधानिक व्यवस्था रहेको थियो।

वि.सं. २०६२/०६३ को राजनीतिक परिवर्तन पश्चात् संसदमा महिलाको सहभागिता सुनिश्चिततामा धेरै प्रगति भएको देखिन्छ। उदाहरणको रूपमा संविधान सभा-१ मा महिला सदस्यहरूको प्रतिनिधित्व ३२.७८% रहेको थियो भने दोस्रो संविधान सभामा महिला सदस्यहरूको प्रतिनिधित्व २९.२८% रहेको देखिन्छ। २०७२ असोज ३ गते संविधान सभाबाट निर्माण भई जारी गरिएको नेपालको संविधानको धारा ८४ को उपधारा (८) मा संघीय संसदमा कम्तिमा एक तिहाई महिलाको प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गरिएको छ। तदनुसार वि.सं. २०७४ मा गठन भएको संघीय संसदको प्रतिनिधि सभा र राष्ट्रिय सभामा कुल ३३४ सदस्य मध्ये ११२ जना अर्थात् ३३.५३% महिला सदस्यहरूको सहभागिता रहेको छ। यसरी नीति निर्माणको माथिल्लो तह संसदमा महिलाको सहभागिता क्रमशः बृद्धि हुँदै जानु आम नेपाली महिला र राष्ट्रको लागि गौरवको विषय हो।

सन्दर्भ सामग्री सूची :

१. नेपाल सरकार, नेपालको संविधान(२०७२), बबरमहल, काठमाडौं:कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय, कानून किताब व्यवस्था समिति, २०७४।
२. नेपाल सरकार, नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३.बबरमहल,काठमाडौं: कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय,कानून किताब व्यवस्था समिति, २०७२।
३. नेपाल सरकार,नेपाल अधिराज्यको संविधान २०४७.बबरमहल,काठमाडौं: कानून तथा न्याय तथा मन्त्रालय,कानून किताब व्यवस्था समिति, २०४७।
४. पण्डित,लोक दर्शन.नेपालको संसदीय निर्वाचन दर्पण.डिल्लीबजार,काठमाडौं: श्रीमती सृजना पण्डित.२०६७।
५. संविधानसभाका महिला सदस्यहरू: नेपालको संविधान निर्माणमा महिलाको योगदान सम्बन्धी अध्ययन, काठमाडौं: महिला सभासद समुह(ककस), संविधानसभा सचिवालय, नेपाल कानून समाज तथा इन्टरनेसनल इन्स्टिट्यूट फर डेमोक्रेसी एण्ड इलेक्टोरल असिस्टेन्स (इन्टरनेसनलआइडिया), २०६८।
६. संविधानसभा/व्यवस्थापिका-संसद सदस्य संक्षिप्त परिचय, सिंहदरवार, काठमाडौं: सूचना तथा जनसम्पर्क शाखा, संविधानसभा/व्यवस्थापिका-संसद सचिवालय, २०७१।
७. राष्ट्रियसभा २०४८-२०५९, संसद भवन, सिंहदरवार, काठमाडौं: संसद सचिवालय, कार्यव्यवस्था महाशाखा, रा.स.२०६२।
८. प्रथम प्रतिनिधिसभा (प्रथम अधिवेशनदेखि सातौं अधिवेशनसम्म) २०४८-२०५१, सिंहदरवार, काठमाडौं: संसद सचिवालय, संसद भवन, २०५४।
९. द्वितीय प्रतिनिधिसभा (आठौं अधिवेशनदेखि पन्ध्रौं अधिवेशनसम्म) २०५१-२०५५, सिंहदरवार, काठमाडौं: संसद सचिवालय, संसद भवन, २०५६।
१०. तृतीय प्रतिनिधिसभा (सोह्रौं अधिवेशनदेखि एक्काईशौं अधिवेशनसम्म) २०५६-२०५९, सिंहदरवार, काठमाडौं: संसद सचिवालय, संसद भवन, २०६१।

मुद्रक : संघीय संसद सचिवालय, अफसेट प्रेस, सिंहरदरवार, काठमाडौं ।